

**Regeringsprogrammet
för statsminister
Matti Vanhanens andra regering**

19.4.2007

Regeringsprogrammet
för statsminister
Matti Vanhanens andra regering

Ett ansvarstagande, engagerat och sporrande Finland

Förenande värden i det blågröna regeringsprogrammet är balansen mellan mänskliga och natur, ansvar och frihet, omsorg och uppmuntran samt bildning och kompetens.

Klimatförändringen och globaliseringen ökar det ömsesidiga beroendet mellan nationer och medborgare. De världsomspännande utvecklingsfrågorna, omhuldandet av den internationella säkerheten, flyktingskapet och utvandringen, Europeiska unionens utvidgning samt det fördjupade europeiska samarbetet påverkar även Finland.

De gränsöverskridande miljöproblemen samt förändringen i befolkningens åldersstruktur ger de politiska besluten en generationsöverskridande dimension. Det behövs även svar på de förändringar som orsakas av utvecklingen av arbetsfördelningen inom den internationella ekonomin.

Genom att svara på dessa utmaningar kan Finland både nå framgång och bära sitt ansvar när det gäller att lösa de globala problemen.

Finland tillhör alla, oberoende av bostadsort, livssituation, modersmål eller etnisk bakgrund. Medborgarna skall garanteras rätten att påverka samt delta och vara delaktiga i beslutsfattandet.

Vi behöver en ny social gemenskap. I byggandet av det finländska välfärdssamhället vill regeringen förtydliga förhållandet mellan eget ansvar, gemensamt ansvar och samhällets ansvar.

Medborgarnas grundskydd skall förstärkas. Samhällets sociala stöd och tjänster skall inriktas på dem som är i störst behov av omvårdnad. Ingen lämnas ensam.

Kreativitet, kompetens och en hög bildningsnivå är en förutsättning för Finlands och finländarnas välgång. Skolan skall stärka möjligheterna för var och en att lära sig.

En ökad sysselsättning och en ansvarsfull skötsel av den offentliga ekonomin skapar grunden för en bättre välfärd för våra medborgare. Arbete, företagande och driftighet skall alltid vara ekonomiskt lönsamt.

Arbetslivet skall revideras på trepartsbasis. Arbetsmarknadens stabilitet stärker samförståndets Finland.

För att utveckla arbetsgemenskaperna behövs ett fungerande samarbete med arbetsgivarna och arbetstagarna. Regeringen vill även främja sammanjämkningsarbetet och det övriga livet i syfte att öka medborgarnas välfärd.

Uppnående av jämlikhet i allmänhet och på arbetsmarknaden i synnerhet kräver beslutsamma åtgärder. Tolerans och lika möjligheter utgör grunden för ett rättvist samhälle.

Det blågröna regeringsprogrammets ledstjärna är ett generations- och gränsöverskridande tänkesätt. Regeringen vill reformera Finland så att förändringen är trygg och genomförs med omsorg om den nationella enigheten.

Innehåll

Ett ansvarstagande, engagerat och sporrande Finland.....	3
1 UTRIKES-, SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIKEN.....	7
2 EU-POLITIKEN	10
3 REGERINGENS EKONOMISKA STRATEGI	12
3.1 Kompetens, företagsamhet och förnyelseförmåga utgör grunden för ökad välfärd.....	12
3.2 En konkurrenskraftig och stabil ekonomi	13
3.3 All arbetskraft skall tas till vara.....	13
3.4 Innovationsförmågan en motor för ökad konkurrenskraft och produktivitet.....	14
3.5 Regeringens skattepolitiska riktlinjer	15
3.6 En hållbar offentlig ekonomi säkras	17
4 RÄTTSPOLITIKEN OCH DEN INRE SÄKERHETEN	20
4.1 Invandring.....	24
4.2 Kommunpolitik och service.....	25
4.3 Regionutveckling och förvaltning.....	27
5 UTBILDNINGS-, VETENSKAPS- OCH KULTURPOLITIKEN.....	30
5.1 Grundläggande utbildning	31
5.2 Utbildning på andra stadiet.....	31
5.3 Högskolor	32
5.4 Vuxenutbildning och fritt bildningsarbete	33
5.5 Studiesociala frågor.....	33
5.6 Kultur-, idrotts- och ungdomspolitik	33
6 JORDBRUKSPOLITIKEN OCH LIVSMEDELSEKONOMIN	36
6.1 Utvecklande av landsbygden.....	38
6.2 Skogsbruk.....	39
6.3 Vattenresurser och lantmäteri	40
6.4 Fiske	40
7 TRAFIK- OCH KOMMUNIKATIONSPOLITIKEN	41
7.1 Trafik	41
7.2 Vardagens informationssamhälle	44
8 KLIMAT- OCH ENERGIPOLITIKEN.....	47
9 NÄRINGSPOLITIKEN	51
9.1 Innovationspolitik.....	51
9.2 Företagspolitik	52
9.3 Konkurrens- och konsumentpolitik samt politik gällande den inre marknaden	54

10	VÄLFÄRDSPOLITIKEN	55
10.1	Med uppmuntran och omsorg mot 2010-talet	55
10.2	Sporrande och rättvis social trygghet	55
10.3	Täckande och effektiva social- och hälsovårdstjänster	56
10.4	Social- och hälsovårdens serviceinnovationsprojekt	59
10.5	Familjernas välfärd	59
10.6	En hållbar pensionspolitik	60
10.7	Alkohol- och drogpolitik	61
10.8	Övrig social- och hälsovårdspolitik	61
10.9	Utveckling av arbetslivet	62
10.10	Arbetskraftspolitik	63
10.11	Bättre jämställdhet mellan kvinnor och män	65
11	MILJÖPOLITIKEN	67
11.1	Östersjön och vattenskyddet	67
11.2	Den biologiska mångfalden	68
11.3	Avfallshantering samt vatten och avlopp	69
11.4	Förvaltning	69
11.5	Boende, markpolitik och byggande	69
12	ÄGARPOLITIKEN	73
13	UTVECKLINGEN AV FÖRVALTNINGEN	74
13.1	Central- och regionalförvaltningen	74
13.2	Lokalförvaltningen	76
13.3	Krisledning	76
13.4	Åland	76
14	POLITIKPROGRAMMEN	77
14.1	Politikprogrammet för arbete, företagande och arbetsliv	77
14.2	Politikprogrammet för hälsofrämjande	79
14.3	Politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd	81
	BILAGOR	83

1 UTRIKES-, SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIKEN

Finland verkar aktivt som en del av det internationella samfundet genom att bära sin del av det globala gemensamma ansvaret och tillgodose sina egna påverkningssmöjligheter. Viktiga frågor är bl.a. de förändringar som sker inom den globala säkerheten, miljön och arbetsfördelningen inom ekonomin.

Finlands utrikes- och säkerhetspolitik baserar sig på goda bilaterala förbindelser, stark påverkan inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik och effektivt multilateralt samarbete samt ett trovärdigt försvar.

Finland arbetar för att de mänskliga rättigheterna, demokrati, rättsstatsprincipen och en hållbar utveckling skall genomföras i hela världen. Regeringen ser Förenta Nationerna som det viktigaste redskapet för multilateralt samarbete. Regeringen fortsätter arbetet med att stärka FN:s anseende och funktionsförmåga samt med att öka FN-systemets effektivitet.

Europeiska unionen är Finlands viktigaste referensram och kanal för påverkan när det gäller yttre förbindelser. Finland stöder en starkt utrikespolitisk roll för EU, en utveckling av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och en förbättring av unionens krishanteringsförmåga. Finland stöder unionens enhetlighet i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor.

Finland verkar för stabilitet och goda förbindelser i sitt närområde. Regeringen stärker samarbetet med Sverige och övriga nordiska länder. Det nordiska samarbetet utvecklas med särskild inriktning på underlättande av det praktiska vardagslivet. Regeringen agerar för att stärka Östersjöområdet betydelse inom Europeiska unionen. Regeringen strävar efter att förtydliga strukturen för de regionala samarbetsnätverken i Östersjöområdet och de nordliga regionerna.

Finland utvecklar aktiva och omfattande bilaterala relationer på flera nivåer med Ryssland samt verkar aktivt inom utvecklingen av EU:s Rysslandspolitik. Regeringen stärker samordningen av Finlands Rysslandspolitik, sörjer för det finländska Rysslandskunnandet och stöder samarbetet inom ramen för det civila samhället. Finland stöder Rysslands integrering i det internationella avtalssystemet.

Finlands närområdessamarbete revideras. Samarbetet koncentreras särskilt till miljö-, kärnsäkerhets- och social- och hälsoområdet. Regeringen verkar aktivt för att stärka Finlands roll inom ekonomisk verksamhet och ekonomiskt kunnande i de nordliga regionerna.

Regeringen fördjupar det transatlantiska samarbetet med Förenta staterna och Kanada inom områdena politik, ekonomi och säkerhet såväl bilateralt som via EU.

Regeringen bereder en ny säkerhets- och försvarspolitisk redogörelse med utgångspunkt i ett brett säkerhetsbegrepp. Regeringen tillsätter en parlamentarisk uppföljningsgrupp till stöd för beredningen av redogörelsen. I samband med redogörelsen definieras försvarsmaktens utvecklingslinjer och resurser på lång sikt. Samtidigt utreds bl.a. verkningarna av EU:s säkerhetsgarantier samt av en militär alliansfrihet eller allians, på basis av vilka Finlands militära ställning utvärderas. Regeringen verkställer besluten i 2004 års säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse.

Stärkandet av en omfattande säkerhet förutsätter övergripande internationellt samarbete samt en välfungerande tvärdministrativ nationell verksamhet i hela landet, varvid även Ålands ställning beaktas. Strategin för tryggnad av samhällets vitala funktioner (TSVF) uppdateras.

Regeringen främjar Finlands beredskap att delta i internationella krishanteringsuppgifter genom att intensiviera samarbetet i fråga om användning av militära och civila resurser och stärka den civila krishanteringen. Finland har för avsikt att göra en betydande satsning inom det internationella krishanteringssamarbetet. Finland fäster särskild uppmärksamhet vid kvinnornas ställning i konflikter och inom krishanteringen.

* * *

Utvecklingspolitikens viktigaste mål är uppnåendet av FN:s millenniemål. Regeringen fortsätter att stärka en konsekvent utvecklingspolitik inom de olika politikområdena. Regeringen säkerställer en anslagsutveckling som tar Finland mot det mål på 0,7 procent som uppställts inom FN. Regeringen deltar aktivt i den internationella dialogen om innovativa finansieringsmekanismer samt programmen för efterskänkning av utvecklingsländernas skulder. Inom utvecklingssamarbetet betonas arbetets resultat, arbetsfördelningen mellan givarna och mottagarnas ägarskap. I sin utvecklingspolitik betonar Finland i högre grad än tidigare miljö- och klimatfrågor, krisförebyggande och stödjande av fredsprocesser.

Regeringen arbetar för att finländska intressen tillvaratas inom den internationella ekonomin genom en effektiv handelspolitisk påverkan. Inom handelspolitiken beaktas utvecklingsländernas särskilda behov. Regeringen stöder de multilaterala handelsförhandlingarna inom WTO samt EU:s bilaterala handelsförhandlingar.

Regeringen främjar aktivt respekten för de mänskliga rättigheterna i hela världen. Under regeringsperioden ges en människorättspolitisk redogörelse om Finlands

internationella verksamhet samt om genomförandet av de mänskliga rättigheterna i Finland.

Finlands OSSE-ordförandeskap år 2008 är en stor utmaning.

Finlands representation i världen utreds med beaktande av såväl medborgarnas, näringslivets som statsmaktens behov.

***

Finland, som inte tillhör någon militär allians, upprätthåller och utvecklar sitt nationella försvar och en trovärdig handlingsförmåga, deltar fullt ut i EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och krishanteringssamarbete, utvecklar fredspartnerskapet med Nato och bevarar möjligheten att ansöka om medlemskap i Nato. Finlands försvarsstrategi bygger på ett försvar av hela landet, allmän värnplikt och ett territoriellt försvar.

En utveckling av samarbetet mellan EU och Nato är en viktig del av den europeiska säkerhets- och försvarspolitik. Erfarenheterna av EU:s stridsgrupper utgör utgångspunkten då man överväger ett deltagande i Natos snabbinsatsstyrkor.

Regeringen anser det vara viktigt att det nordiska samarbetet fördjupas även inom säkerhets- och försvarspolitik.

Regeringen avlåter en proposition till värnpliktslag till riksdagen.

Finland stöder försvarsmaterielindustrins exportförutsättningar och följer vid exporten av försvarsmateriel EU:s gemensamma bestämmelser, samt deltar i utvecklingen av dem. Vid anskaffning av försvarsmateriel försöker man främja det europeiska samarbetet samt beaktar kompatibiliteten och förpliktelserna i internationella avtal. Den militära försörjningsberedskapen tryggas nationellt och som en del av det internationella samarbetet.

2 EU-POLITIKEN

Finland är en initiativrik och aktiv medlemsstat i Europeiska unionen och verkar i centrum av revideringen av unionen. En enhetlig, handlingskraftig och öppen union stärker Finlands säkerhet, ekonomi, sysselsättning och välfärd. Europeiska unionen är en historisk sammanslutning för främjande av fred, stabilitet och demokrati.

Finland understöder utvecklingen av Europeiska unionen som en ekonomisk och politisk gemenskap och en säkerhetsgemenskap. Unionen bör fungera som en ansvarstagande vägvisare inom den internationella politiken.

Finland arbetar målmedvetet för att stärka Europeiska unionens interna och externa funktionsförmåga. Regeringen arbetar aktivt för att unionens grundfördrag skall revideras utifrån det konstitutionella fördrag som förhandlats fram. EU bör i sin verksamhet fokusera på områden och åtgärder där ett samarbete på unionsnivå medför ett tydligt mervärde.

Finland stöder stärkandet av unionens konkurrenskraft med utgångspunkt i tillväxt- och sysselsättningsprogrammet, en vidare utveckling av den inre marknaden även med beaktande av medborgarnas behov samt ett stärkt samarbete inom unionen vad gäller innovations- och energipolitiken. Regeringen understöder en balanserad regional utveckling i unionen samt stärkta förutsättningar för tillväxt och sysselsättning inför halvtidsöversynen av unionens budgetplan.

Regeringen ser det som viktigt att unionens roll inom den internationella klimatpolitiken stärks. Regeringen intensifierar EU-samarbetet i Östersjöområdet med tyngdpunkt på en förbättrad miljösäkerhet och utveckling av det ekonomiska samarbetet.

Regeringen fortsätter det aktiva främjandet av politiken för den nordliga dimensionen på basis av de gemensamma handlingarna, den politiska deklarationen och ramdokumentet mellan EU, Ryssland, Norge och Island. Finland deltar i den nordliga dimensionens miljöpartnerskap och partnerskap för hälsa och socialt välbefinnande. Regeringen fortsätter arbetet för inrättande av ett transport- och logistikpartnerskap.

Finland stöder en fortsatt utvidgning av Europeiska unionen med utgångspunkt i gemensamt överenskomna kriterier. Utvidgningen av området med frihet, säkerhet och rättvisa med hjälp av en genomtänkt och välavvägd politik ligger i europeernas gemensamma intresse. Finland stöder Turkiets och Kroatians medlemskapsförhandlingar och tillnärmningen av Västra Balkan till Europeiska unionen.

Regeringen förhåller sig allvarligt till den kritik som medborgarna riktat mot unionen. Även ur denna synvinkel har resultaten av unionens verksamhet och dess öppenhet samt förenklandet av de administrativa förfarandena en central betydelse. Regeringen arbetar aktivt för att medborgardiskussionen om Europeiska unionen skall fördjupas och intensifieras.

3 REGERINGENS EKONOMISKA STRATEGI

Regeringen har som mål att öka finländarnas välfärd genom att förbättra förutsättningarna för en märkbar höjning av sysselsättningen och en snabbare ökning av produktiviteten. Regeringen eftersträvar en ekonomisk tillväxt som är klart starkare än vad de ekonomiska prognoserna visar. På så sätt kan vi svara på behovet av att utveckla den offentliga servicen och inkomstöverföringarna utan att den offentliga ekonomins bärkraft hotas. För att välfärden skall kunna tryggas måste den ekonomiska tillväxten styras in på en ekologiskt hållbar grund.

Under den nu inledda valperioden är en ökning av sysselsättningen en större utmaning än under den förra perioden, bl.a. på grund av arbetskraftens stigande ålder och matchningsproblemen på arbetsmarknaden. Ändå kan det, med en målmedveten politisk uppbackning, uppkomma nya arbetstillfällen för 80 000–100 000 personer också under denna valperiod om den internationella ekonomiska utvecklingen är fortsatt gynnsam och löneutvecklingen får en utformning som stöder sysselsättningen. Då kan sysselsättningsgraden stiga till ungefär 72 procent i slutet av valperioden. På lång sikt är målet en sysselsättningsgrad på 75 procent.

3.1 Kompetens, företagsamhet och förnyelseförmåga utgör grunden för ökad välfärd

En förutsättning för finländarnas välfärd är att vi i klart större utsträckning än nu kan utnyttja de resurser som befolkningen i arbetsför ålder besitter och öka arbetets produktivitet. Den globala marknaden innebär stora möjligheter för en anpassningsbar och effektiv samhällsekonomi.

Bekämpningen av klimatförändringen får en allt starkare inverkan på ekonomins yttre ramar. Genom en målmedveten klimatpolitik skall Finland ta sin del av världsmarknaden för klimatteknologi och de arbetstillfällen den för med sig.

Finland kan öka sysselsättningen genom att skapa ny och effektiv produktion som baserar sig på gediget kunnande. Produktiviteten kan förbättras bara om nya idéer utnyttjas, ny teknik tas fram och snabbt införs, arbetskraften är kunnig och arbetet organiseras på ett förnuftigt sätt. En ny och framgångsrik produktion kräver en stark företaganda.

Befolkningens stigande ålder kommer redan under denna valperiod att leda till att en mindre del av befolkningen är i arbetsför ålder. Därför är det viktigare än förut att fördela arbetskraften effektivt, minska den strukturella arbetslösheten, få ut de unga i arbetslivet tidigare än för närvarande och få folk att gå i pension senare. Dessutom skall de flaskhalsar på kompetenssidan som inte kan åtgärdas

med inhemsk arbetskraft avlägsnas genom att arbetskraftsinvandringen underlättas och utökas. För att lyckas nå sina mål samarbetar regeringen aktivt med arbetsmarknads- och företagarorganisationerna.

Behovet av omställningar berör medborgarna på olika sätt. Statsmakten skall se till att i synnerhet de som utsätts för ett stort anpassningstryck har förutsättningar att möta kraven på förändring och att alla får del av den ökande välfärden. Målet är att välfärden når så många som möjligt och att fattigdomen minskar.

3.2 En konkurrenskraftig och stabil ekonomi

För en stark ekonomisk tillväxt krävs en god förmåga till priskonkurrens. Regeringen stöder löneuppgörelser som är förenliga med att priskonkurrenskraften bevaras. Regeringen kommer omedelbart att inleda diskussioner med arbetsmarknadens organisationer om hur man skall få till stånd en inkomstpolitisk uppgörelse som gör det lättare att nå detta mål och samtidigt får arbetsmarknaden att fungera bättre.

Med tanke på investeringarna och hushållens konsumtionsefterfrågan är det viktigt att hållbarheten inom den offentliga ekonomin är tillförlitlig. Den offentliga ekonomin måste skötas på ett sådant sätt att det inte överraskande uppstår ett behov av att höja skatterna eller minska de offentliga utgifterna. Regeringen skapar en grund för detta genom en ansvarsfull utgifts- och skattepolitik. I fråga om statens utgifter följer man det utvecklade ramförfarandet, och det sätts ett minimimål för balansen inom den offentliga ekonomin.

Regeringen bestämmer, inom ramen för hållbarhetsmålen i fråga om den offentliga ekonomin, tidpunkten för sina finanspolitiska åtgärder på ett sätt som jämnar ut utvecklingen inom den totala efterfrågan. De ändringar i den sociala tryggheten och skatterna som anges separat i regeringsprogrammet stöder medborgarnas köpkraft. En fortsatt stark efterfrågan på arbetskraft är en förutsättning för att man skall kunna sysselsätta i synnerhet den arbetskraft som har de sämsta förutsättningarna för sysselsättning.

3.3 All arbetskraft skall tas till vara

Under de närmaste åren är det största hotet mot en stark ekonomisk tillväxt att tillgången på arbetskraft inte är tillräcklig, detta trots att arbetslösheten fortfarande är hög och sysselsättningsgraden relativt låg. Därför strävar regeringen målmedvetet efter att stärka utbudet av arbetskraft, förbättra matchningen mellan utbud av och efterfrågan på arbetskraft och hållbart minska arbetslösheten till under 5 procent.

I syfte att öka utbudet av arbetskraft skall de studerande fås att snabbare slutföra sin utbildning, och särskilda satsningar görs på att minska andelen personer i de unga åldersklasserna som inte får några yrkesfärdigheter. Förutsättningarna och drivfjädrarna för äldre anställda att stanna kvar i arbetslivet skall förbättras.

Det görs lönsammare att arbeta och flitfällorna avlägsnas genom en lindrigare beskattning av arbete och en revidering av den sociala tryggheten. Regeringen kommer att inleda en reform av den sociala tryggheten. Den sker stegvis, och de första propositionerna överlämnas till riksdagen senast under höstsessionen 2008. Målet med reformen är att göra arbete mer sporrande, minska fattigdomen och garantera en tillräcklig nivå av grundtrygghet i alla livssituationer.

För att matchningen av arbetskraften skall bli bättre skapas förutsättningar för större yrkesmässig och geografisk rörlighet bland arbetskraften. De regionalpolitiska insatserna effektiviseras i synnerhet i de regioner som lider av svåra strukturförändringar.

Ett fungerande system för vuxenutbildning innehar en nyckelposition när det gäller att öka arbetskraftens yrkesmässiga rörlighet. Regeringen inleder i samarbete med parterna på arbetsmarknaden en genomgripande reform av systemet för yrkesinriktad vuxenutbildning. Mekanismerna för omställningsskydd skall utvecklas.

I syfte att öka arbetskraftens regionala rörlighet effektiviseras åtgärderna för att få bostadsmarknaden att fungera bättre i de regioner som skapar flest arbetstillfällena, framför allt Helsingforsregionen. En förenkling av skatteavdragssystemet utreds när det gäller kostnaderna för arbetsresor. Målet är att öka arbetskraftens rörlighet och lindra matchningsproblemen genom att kostnaderna för en bostad på den andra boningsorten i högre grad blir avdragbara i beskattningen.

För att den strukturella arbetslösheten skall fås att minska görs utbildningen och stödsysselsättningen av arbetslösa liksom även arbetsförmedlingen effektivare. Utkomstskyddet för arbetslösa utvecklas i samarbete med arbetsmarknadens organisationer i en riktning som sporrar till snabb sysselsättning.

3.4 Innovationsförmågan en motor för ökad konkurrenskraft och produktivitet

Finland måste på samma gång dels kunna skapa koncentrationer av spetskompetens, dels se till att det inom ekonomin uppkommer arbetsplatser med stor konkurrenskraft och produktivitet. Regeringen stärker innovationskapaciteten inom ekonomin genom strategiska kompetenssatsningar på utvalda mål, stöder kom-

petensutveckling och förbättrar förutsättningarna för uppkomsten och tillväxten av nytt, riskfyllt företagande.

Regeringen ökar den offentliga finansieringen av forskning och utveckling med målet att den offentliga och privata FoU-finansieringen skall stiga till fyra procent av bruttonationalprodukten. Den offentliga basfinansieringen till universiteten kommer att öka över hela linjen, och donationer till stöd för vetenskaplig verksamhet görs i hög grad avdragbara i beskattningen.

I enlighet med riktlinjerna från rådet för vetenskap och teknologi skapas det, som ett led i strategin för spetskompetens, strategiska spetskompetenskoncentrationer i samarbete med företagssektorn. Regeringen stöder inrättandet av ett toppuniversitet som siktar mot den internationella toppen.

Företagens förutsättningar för riskfinansiering förbättras. Tillsammans med arbetspensionsbolagen skall man skapa en mekanism som möjliggör betydande riskinvesteringar i tillväxtföretag utan att pruta på de kvalitetskrav som ställs på investeringarna.

Arbetsfördelningen mellan de innovativa organisationerna görs tydligare, och helheten av regionala organisationer och program görs mer strömlinjeformad.

3.5 Regeringens skattepolitiska riktlinjer

Regeringens skattepolitik stöder målet för regeringens ekonomiska politik, dvs. att öka sysselsättningen och produktiviteten och se till att hela samhället får vara med och njuta frukterna av den ekonomiska tillväxten.

De skattepolitiska åtgärderna dimensioneras på ett sådant sätt att de inte äventyrar en långsiktigt hållbar offentlig ekonomi eller de åtaganden som ingår i Finlands stabilitetsprogram. Tidpunkten för skatteändringarna slås fast med beaktande av konjunkturläget, så att tillväxten kan hållas så stabil som möjligt. Dessutom beaktas löneuppgörelserna vid dimensioneringen och den tidsmässiga förläggningen av lindringarna i inkomstskatten.

Tyngdpunkten inom skattepolitiken ligger på en lindrigare beskattning av arbete. Det blir en moderat lindring av inkomstbeskattningen i alla inkomstklasser.

Regeringens skattepolitiska åtgärder

Regeringens viktigaste skattepolitiska mål är att

- främja sysselsättningen genom en lindrigare beskattning av arbete
- förbättra arbetskraftens rörlighet och matchning

- göra beskattningen rättvisare
- främja företagsamhet, kompetens, inhemskt ägande och sparande
- betona miljöaspekter
- bekämpa verksamhet i den ekonomiska gråzonen

Inkomstbeskattningen lindras i syfte att underlätta sysselsättningen. Låglönestödet utvidgas, utgående från en rapport som håller på att färdigställas, till att omfatta unga och funktionshindrade. Dessutom underlättas anställningen av den första arbetstagaren delvis utan bikostnader. Hushållsavdraget kommer att utvecklas.

För att beskattningen skall bli rättvisare sänks beskattningen av pensionärer på alla inkomstnivåer till högst nivån på beskattningen av löntagare. Dessutom utvidgas grundavdraget vid kommunalbeskattningen, och mervärdesskatten på livsmedel sänks till 12 procent.

Företagsbeskattningen skall hållas konkurrenskraftig internationellt sett. Anpassningen av företagsbeskattningen till internationella redovisningsprinciper och till den nya aktiebolagslagen sker, med undantag för den revidering som gäller avskrivningar, huvudsakligen i enlighet med förslagen från den arbetsgrupp som utrett frågan. Skattebasen för företagsbeskattningen hålls intakt, och man avhåller sig från ändringar som äventyrar de finska företagens konkurrenskraft.

Tonnageskatten revideras för att bli konkurrenskraftig, och det skall utredas om en generell avsättning kan införas inom beskattningen av sjöfarten.

Beskattningen av små dividendinkomster lindras och man försöker hitta på sätt att sporra till investeringar i tillväxtföretag. Den skattefria andelen av räntorna på andelskapital skall höjas. Beskattningen av långtidssparandet utvecklas för att konkurrensen skall bli effektivare inom utbudet av sparprodukter.

Arvsskatten lindras genom en höjning av den nedre gränsen för när ett arv kan beskattas och genom att ställningen för efterlevande make och minderåriga barn underlättas. I syfte att främja familjeföretagande slopas arvs- och gåvoskatten helt och hållet vid generationsväxlingar inom företag och på jord- och skogsbrukslägenheter. Lättnaden gäller bara egendom i anslutning till faktisk produktion inom företags- och lantbruksverksamhet, utan att det sker någon ändring i fråga om lättnaderna för den som tar över lantbruket. De särskilda problem som är förknippade med generationsväxlingar i familjeföretag skall utredas före mitten av valperioden.

Beskattningen av trafik och bränslen utvecklas och accisen på biobrännolja som produceras och används på den egna gården slopas i syfte att minska utsläppen, spara energi och förbättra energieffektiviteten. En eventuell höjning av avfalls-skatten utreds. Elaccisen för hushåll samt beskattningen av stenkol höjs.

Accisen på alkoholdrycker och tobak skall höjas i hälsofrämjande syfte. Regeringen driver på en höjning av minimiskattesatserna för alkohol inom Europeiska unionen.

Effekterna av den ändring som 2008 sker i arbetspensionsavgiften beaktas när beslut fattas om arbetsgivarnas folkpensionsavgifter och inkomstbeskattningen för löntagare i enlighet med de centrala arbetsmarknadsorganisationernas överenskommelse från den 22 november 2006.

Regeringen arbetar för en sådan ändring av EU-bestämmelserna att mervärdesskattesatsen för restauranger och personalmatsalar kan sänkas till samma nivå som mervärdesskatten på livsmedel.

3.6 En hållbar offentlig ekonomi säkras

Det tryck på den offentliga ekonomin som befolkningens stigande ålder medför begränsas genom att ekonomins bärkraft stärks och genom att det förs en ansvarsfull utgifts- och skattepolitik. Viktiga komponenter i stärkandet av bärkraften är minskad strukturell arbetslöshet, höjd sysselsättningsgrad och ökad produktivitet.

Till de viktigaste åtgärderna för att dämpa ökningen av de offentliga utgifterna hör kommun- och servicestrukturprojektet samt statens produktivetsprogram, som regeringen fortsätter att genomföra. I samband med den ram som slås fast våren 2008 fattas beslut om nya åtgärder.

Under regeringsperioden skall det utvärderas om beredskapen när det gäller befolkningens stigande ålder är tillräcklig, så att behövliga revideringar kan inledas under denna regeringsperiod.

För att en ansvarsfull och långsiktig utgiftspolitik skall kunna säkerställas fortsätter regeringen ramförfarandet och utvecklar det. Regeringen förbinder sig att se till att de av statens utgifter som ingår i ramarna år 2011 är högst 1,3 miljarder euro högre än i de ramar för statsfinanserna som slogs fast den 8 mars 2007.

Varje år reserveras 300 miljoner euro av den totala ramen för tilläggsbudgetpropositioner. Dessutom reserveras 200 miljoner euro av ramen att delas ut i samband med regeringens första rambeslut eller senare.

Regeringen förbinder sig att följa sina utgiftsregler och det första rambeslutet, som baserar sig på dem. Åtgärderna i regeringsprogrammet genomförs i den mån det är möjligt inom gränserna för rambeslutet. Utgående från de initiativ som tas av ledningen för regeringsgrupperna bedömer regeringen varje år om

prioriteringarna i fråga om utgifterna behöver ändras med hjälp av t.ex. omstruktureringar eller överföringar mellan förvaltningsområdena.

Ramens totala nivå justeras årligen bara i motsvarande grad som det sker förändringar i prisnivån eller i budgetstrukturen. I rambeslutet skall ett smidigare förfarande än förut bli möjligt när tidpunkten för utgifterna ändras eller utgifter ombudgeteras.

Jämfört med det ramsystem som tillämpades under den förra valperioden lämnas lönegarantiutgifterna, statens andel av utgifterna för utkomststöd, de anslag som anvisats för mervärdesskatteutgifter samt de utgifter som motsvarar tekniskt förmedlade prestationer och medfinansiering från utomstående utanför ramen. Statens andel till Folkpensionsanstalten för utgifter för sjukförsäkringen och statens andel av alterneringsersättningen har tidigare inte funnits med i ramen men tas nu med.

Poster utanför ramen:

- utgifter för utkomstskydd för arbetslösa, statens andel till Folkpensionsanstalten för utgifter till följd av folkpensionslagen, statens andel av utgifterna för utkomststöd, lönegarantin och bostadsbidraget samt låglönestödet; de nämnda utgifterna inkluderas likväl i ramen när det gäller hur de ändringar som gjorts i grunderna för utgifterna inverkar på dem.
- ränteutgifter
- eventuella kompensationer till andra skattetagare till följd av skatteändringar som staten har fattat beslut om
- sådana ändringar i överföringsutgifterna till Folkpensionsanstalten som är en följd av ändringar i socialskyddsavgifterna
- utgifter som till beloppet motsvarar tekniskt förmedlade prestationer och medfinansiering från utomstående
- tipsmedel, inkomster från totospel och utgifter som motsvarar intäktsföringen från Penningautomatföreningen
- finansplaceringsutgifter
- anslag som anvisats för mervärdesskatteutgifter

Inom byggandet av trafikleder granskar regeringen utgående från en heltäckande utredning situationen som helhet innan beslut fattas om nya projekt. Man försöker hålla byggandet av trafikleder och finansieringen av detta på en stabil nivå från år till år. Om kostnaderna för markbyggnad förutspås börja stiga i klart snabbare takt på grund av att graden av kapacitetsutnyttjande är hög, beslutar man att senarelägga inledandet av projekt och annat byggande av trafikleder.

I rambeslutet beaktas statens och kommunernas basserviceprogram och basservicebudgeten.

Om de årliga inkomsterna från försäljningen av aktier överstiger 400 miljoner euro kan högst 25 procent av den överskjutande delen, dock högst 150 miljoner euro, utan hinder av ramen användas för investeringar av engångsnatur avsedda att främja kompetens, innovationer och ekonomisk tillväxt. Om utgiftsnivån efter tilläggsbudgetarna stannar under ramnivån kan skillnaden, dock högst 100 miljoner euro, följande år utan hinder av ramen användas för utgifter av engångsnatur, om det inte finns andra särskilda skäl.

För att en hållbar offentlig ekonomi skall kunna tryggas förbinder sig regeringen att, i syfte att stärka statsfinanserna, följa linjen i Finlands gällande stabilitetsprogram. Sysselsättningsfrämjande strukturella reformer väntas i slutet av valperioden ge upphov till ett strukturellt överskott i statsfinanserna som motsvarar en procent av BNP.

Tidpunkten för utgiftsökningar och skattelättnader bestäms på ett sådant sätt att den stabila konjunkturutvecklingen inte äventyras och överskottsmålet nås.

Regeringen utgår från att underskottet i statsfinanserna inte ens om den ekonomiska utvecklingen är exceptionellt svag får överstiga 2½ procent av bruttonationalprodukten. Om underskottet, i ljuset av prognoserna, hotar att bli större än så, föreslår regeringen utan dröjsmål vilka åtgärder som måste vidtas för en minskning av utgifterna, liksom även andra åtgärder för att undvika överskridningar.

4 RÄTTSPOLITIKEN OCH DEN INRE SÄKERHETEN

En fungerande rättsstat och trygghet i vardagen skapar grunden för ett rättvist och sporrande samhälle. Medborgarnas trygghet ökar genom främjande av samarbetet mellan myndigheterna inom alla förvaltningsområden i syfte att nå en bättre rättssäkerhet och bekämpa brottslighet och skadliga verkningar av rusmedel.

Avsikten är att göra en bedömning av hur grundlagen, som trädde i kraft 2000, fungerar. En parlamentarisk styrgrupp tillsätts för en eventuell ändring av grundlagen.

Regeringen reviderar valsystemet för riksdagsvalet så att det proportionella valsystemet kan genomföras så bra som möjligt och på lika grunder i olika delar av landet och så att också riksdagens regionala representativitet kan garanteras så bra som möjligt.

Valsystemet revideras utgående från den nuvarande valkretsindelningen. Reformen utgår från ett system med valområden som omfattar hela Finland och som innefattar ett förbud mot valförbund i riksdagsval. En parlamentarisk arbetsgrupp tillsätts för att bereda arbetet. Arbetsgruppen har som mål att lägga fram ett förslag under valperioden så att reformen har genomförts senast vid riksdagsvalet 2015.

Riksdagsvalet flyttas till det tredje veckoslutet i april. När det gäller påsken vidtas behövliga specialarrangemang.

Tidpunkten för presidentvalet ändras så att valets första omgång ordnas den sista söndagen i januari och den andra omgången två veckor därefter. Ändringen träder i kraft vid valet 2012.

Regeringen genomför ett pilotprojekt med elektronisk röstning på röstningsställen vid kommunalvalet 2008 och beslutar separat om fortsättningen utgående från erfarenheterna av projektet. Samtidigt utreds möjligheten att före 2015 övergå till elektronisk röstning i vallokaler i hela landet. Samtidigt utreds möjligheten att ändra röstningstidpunkten så att förhandsröstningen och den egentliga valdagen utgör en sammanhängande tidsperiod.

Europarådets grupp av stater mot korruption (Group of States Against Corruption, GRECO) gör 2007 en ländergranskning i Finland av hur val- och partifinansieringen fungerar. Regeringen bedömer behovet av att ändra lagarna och förfarandena i anslutning till val- och partifinansieringen när GRECO gett sin rekommendation.

Till övriga delar sörjer regeringen för att valsystemet fungerar tillförlitligt, smidigt och kostnadseffektivt i alla situationer samt på ett sådant sätt att det så väl som möjligt stöder en hög röstningsaktivitet.

Med hjälp av en bättre lagstiftningsmiljö och tydligare lagar främjas medborgarnas välfärd och företagens konkurrenskraft. Regeringen genomför åtgärdsprogrammet för en effektivare reglering och utarbetar en lagstiftningsplan som innehåller de viktigaste lagstiftningsprojekten under regeringsperioden.

Regeringen förbättrar medborgarnas rättssäkerhet och en jämlik tillgång till rättslig service genom att effektivisera tingsrätternas handlingsförmåga, koncentrera resurser till rättskipningsuppgifter och genom att i högre grad flytta tyngdpunkten i rättegångarna till tingsrätterna. Systemet med nämndemän frångås i andra än allvarliga brottmål och de medel som sparas in används till att förstärka de hårdast belastade tingsrätterna. Hovrätternas förutsättningar att fördela sina resurser förbättras genom att metoderna för handläggning av ärenden revideras och genom att hovrätternas nuvarande möjlighet att i ett skriftligt förfarande sålla besvären ersätts med ett system med besvärstillstånd.

En hög rättssäkerhet inom förvaltningen garanteras genom en utveckling av förvaltningens interna system för rättelser och genom en fortsatt övergripande utveckling av förvaltningsprocesssystemet. Antalet anställda vid förvaltningsdomstolarna ökas i syfte att försnabba behandlingen av besvär som gäller planläggningen.

I samband med revideringen av domstolsväsendet läggs vikt vid att rättigheterna för båda språkgrupperna tryggas.

Marknadsdomstolens ställning och kompetens i konkurrensfrågor stärks. En övergripande bedömning av marknadsdomstolens ställning och uppgifter görs. Försäkringsdomstolens resurser ökas tillfälligt och förfarandena utvecklas i synnerhet genom en specificering av sammansättningarna.

Handläggningen av ärenden som gäller ostridiga fordringar blir elektronisk och centraliseras. Inskrivningssystemet för fastigheter revideras. Inskrivningsärenden som gäller fastigheter överförs till lantmäteriverket.

En totalreform av förundersöknings-, tvångsmedels- och polislagen genomförs. Förundersökningen, åtalsprövningen och domstolsbehandlingen i krävande brottmål effektiviseras och försnabbas genom att åklagarna i större utsträckning deltar i förundersökningen och genom att tillräckliga resurser säkerställs för detta.

Ordningsbotförfarandet och strafforderförfarandet revideras så att systemet blir ett sådant kostnadseffektivt system för behandling av brottmålsärenden utanför domstol som uppfyller kraven i grundlagen.

En kommission på bred bas tillsätts för att utarbeta ett utvecklingsprogram (IP-strategi) för ett nationellt system för immateriella rättigheter (IP-system). Dessutom fastställs Finlands mål för utvecklandet av EU:s IP-politik. Domstolsbehandlingen

av IP-ärenden effektiviseras genom en koncentrerad domstol som garanteras tillräckliga resurser.

Föreningslagen revideras i synnerhet i fråga om de delar som gäller förvaltning och revision samt sätten att delta i beslutsfattandet så att lagen bättre motsvarar de krav som en modern organisations- och medborgarverksamhet ställer. En totalreform av lagstiftningen om bostadsaktiebolag genomförs. Upphovsrättslagen revideras. Avsikten är att utreda om gällande förmögenhetsbestämmelser i äktenskapslagen motsvarar samhällets krav.

En totalreform av vattenlagen genomförs genom att en proposition med förslag till ny vattenlag och lagstiftning som har samband med den överlämnas till riksdagen. Behoven av att utveckla egendomsskyddet och rättsskyddet utreds när det gäller lagstiftningen om inlösning, markanvändning och miljöskydd. Arrendelagstiftningen revideras så att den svarar mot behovet av arrende för bygande och näringsverksamhet.

Behoven av ändringar och utveckling i anslutning till förmynderskapsärenden och intressebevakning utreds. Arbetet med den utredning som gäller personlig konkurs fortsätter. Det skall bli möjligt för samkönade par att få rätt till adoption inom familjen, med beaktande av den biologiska föräldrarnas rättigheter.

Samernas rätt att upprätthålla och utveckla sitt eget språk och sin kultur tryggas utgående från den i grundlagen angivna kulturella autonomi.

Förutsättningarna för rehabiliterande verksamhet i enlighet med fängelselagen säkerställs. De grundliga reparationerna av fängelselokaler fortsätter. Möjligheterna att effektivisera och påskynda överföringen av utländska fångar till hemlandet för att avtjäna sina straff utreds.

I syfte att ytterligare utveckla Europeiska unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa förespråkar regeringen en intensifiering av det samarbete som grundar sig på ett ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas lagstiftning. När det gäller harmoniseringen av lagstiftningen fästs särskild uppmärksamhet vid en förbättring av nivån på lagstiftningen samt vid tryggande av grunderna för de nationella rättssystemen och av de mänskliga rättigheterna.

Regeringen fastställer tväradministrativt de centrala målen och åtgärderna för den inre säkerheten i programmet för den inre säkerheten. Tyngdpunkterna i programmet utvidgas till att också gälla bl.a. storolyckor till havs och bekämpning av miljöförstöring, boendesäkerhet, bekämpning av organiserad brottslighet, förhindrande av uppkomsten av extremistrelser, bekämpning av terrorism, anhörigvåld samt förhindrande av olaglig inresa och människohandel. En långsiktig plan för personalbehoven, i synnerhet inom polisen, uppgörs.

En nationell strategi för civil krishantering utarbetas och Finlands deltagande i civil krishanteringsverksamhet utökas.

Antalet polisdistrikt minskas och revideringen av förvaltningsstrukturen fortsätter så att den i fortsättningen också omfattar polisens högsta ledning, polisens länsledningar, polisens riksomfattande enheter och polisinrättningen i Helsingfors. På detta sätt överförs resurser från förvaltningen till servicen. I samband med reformen säkerställs tillgången till polisservice i hela landet. Den svenskspråkiga servicen tryggas. Dessutom utreds huruvida ministeriets styrnings- och tillsynsuppgifter samt ledningen av den operativa polisverksamheten bör särskiljas från varandra.

En säker och snabb nödcentralsverksamhet säkerställs. Nödcentralsverksamheten och informationssystemen revideras så att centralerna bildar nätverk på ett sådant sätt att de kan stödja varandra vid rusning och i undantagsförhållanden.

Läkar- och räddningshelikoptrarnas verksamhet tryggas.

Smidigheten och säkerheten i gränstrafiken förbättras. Den nationella gränssäkerhetens funktionsförmåga vid den yttre gränsen säkerställs och Finland deltar i utvecklandet av EU:s integrerade gränssäkerhetssystem i föränderliga förhållanden. Gränsbevakningsväsendets operativa beredskap förbättras genom att luft- och sjöbevakningsfartygen förnyas samt genom att brottsbekämpningen som PTG-samarbete utvecklas.

Räddningsverkens funktions- och serviceförmåga säkerställs med hänsyn till konsekvenserna av räddningspersonalens ogynnsamma åldersstrukturutveckling bl.a. genom att räddningspersonalens dimensionering och de strukturella grunderna samt de krav på prestationsförmåga som ställs på enheterna och uppgifterna ses över. Regeringen avgör frågan om räddningspersonalens pensionsålder.

Räddningslagen ändras i synnerhet i syfte att förbättra förebyggandet av olyckor och boendesäkerheten. En utvärdering görs av ändamålsenligheten hos de nuvarande befolkningsskyddsbestämmelserna. Brandsyner och andra säkerhetsfrämjande åtgärder riktas på riskobjekt på ett bättre sätt än för närvarande. Användningen av teknik som förbättrar säkerheten utökas.

Regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att begränsa sociala problem till följd av penningspel, bekämpa brottslighet och bevara ensamrätten samt för att garantera att myndigheterna har tillräckliga resurser för att ingripa i ett illegalt spelutbud.

4.1 Invandring

Regeringens invandrarpolitiska mål är att utveckla en aktiv, övergripande och konsekvent politik som fullt ut beaktar såväl behovet av arbetskraft som invandrarnas varierande utgångspunkter och de internationella förpliktelserna. Utlänningsverket ändras till ett migrationsverk. Öppenheten i myndigheternas verksamhet ökas och förutsägbarheten förbättras. En utredning görs av utlänningsverkets och besvärdomstolarnas handlägningsförfaranden.

Den arbetsrelaterade invandringen främjas med beaktande av befolkningsutvecklingen i Finland och EU och det behov av arbetskraft som följer därav. De inskrivna åtgärderna i det invandrarpolitiska programmet genomförs och ett åtgärdsprogram för arbetsrelaterad invandring bereds.

För huvudstadsregionen, Åboregionen och andra betydande invandrarområden utarbetas i samarbete med staten och kommunerna i regionen ett pilotprogram som syftar till att främja invandrarnas integration och sysselsättning.

Den lagliga invandringen ökas och den illegala invandringen och människohandeln bekämpas. Avsikten är att samarbetet inom Schengenområdet skall intensifieras så att en ansökan som skall lämnas till Finland om visum och uppehållstillstånd för arbetstagare kan lämnas in till ett konsulat eller en ambassad i vilket Schengenland som helst. En person som fått avslag på sin asylansökan men som redan fått en arbetsplats och som uppfyller kriterierna för att stanna i Finland som arbetstagare får möjlighet att i Finland ansöka om uppehålls- och arbetstillstånd.

Systemet med uppehållstillstånd förtydligas så att uppehållstillståndet innefattar en rätt att arbeta och studera. Utländska studerande får samma rätt att arbeta som finska studerande. Erkännandet av examina som avlagts utomlands och fortbildningen utvecklas.

Prövningen av tillgången på arbetskraft slopas stegvis.

Den vistelsetid som krävs för medborgarskap förkortas och det blir lättare för studerande som stannar i Finland att få medborgarskap.

Integrationen främjas bl.a. genom ökad språkutbildning. Ett system för vägledning av arbetskraftsinvandrare skapas.

Invandrare som fallit offer för brott mot mänskligheten och de grundläggande rättigheterna beviljas permanent uppehållstillstånd så att de lättare kan söka hjälp hos myndigheterna. Statsbidrag beviljas för finansieringen av de organisationer som utför uppsökande arbete och rådgivningsarbete i syfte att identifiera offer för människohandel.

Avsikten är att göra en utredning av hur barnets bästa tillgodoses i beslut som gäller asylsökande barn och flyktingbarn och en bedömning av i synnerhet de ensamkommande asylsökande barnens ställning och mottagandet av dem.

Strävan är att allt bättre samordna invandrapolitiken i EU-länderna med behoven inom utvecklings- och människorättspolitiken och EU-ländernas egen arbetskraftspolitik.

4.2 Kommunpolitik och service

Den kommunala ekonomin är av central betydelse för hela samhällsekonomin och betydelsen ökar alltjämt i och med att befolkningen blir allt äldre. Ur ekonomisk synvinkel leder den fortsatta obalansen i kommunernas utgifter och inkomster till en ohållbar situation. Utgiftsökningen inom den kommunala ekonomin måste stävjas, vilket förutsätter en betydande förbättring av produktiviteten. Därför behövs en kostnadseffektiv och fungerande kommun- och servicestruktur.

Regeringen främjar en stabil kommunpolitik och förbättrar förutsägbarheten i den. Kommunernas dragningskraft som arbetsgivare säkerställs. Medborgarnas möjligheter att delta i beslutsfattandet och att påverka servicen stärks.

Regeringen fortsätter målmedvetet genomförandet av kommun- och servicestrukturreformen i enlighet med den godkända ramlagen, de fastställda kriterierna och tidtabellen. Det görs en fortlöpande utvärdering av hur projektet framskrider och en redogörelse överlämnas till riksdagen 2009.

I utvärderingen fästs särskild uppmärksamhet vid innehållet i planerna för stadsregionerna och vid genomförandet av dem samt vid förenhetligandet av samhällsstrukturen. Det säkerställs att ingen kommun lämnas utanför de arrangemang som ramlagen förutsätter. Senast i samband med redogörelsen avgörs behovet av ytterligare åtgärder.

Frivilliga kommunsammanslagningar i synnerhet mellan många kommuner understöds i syfte att få till stånd en funktionsduglig och livskraftig kommunstruktur. Giltighetstiden för den tidsbundna lag som gäller stödandet av ett djupgående samarbete förlängs till 2009–2012.

För att servicen skall kunna tryggas krävs en stark ekonomisk grund samt nya sätt att ordna och producera servicen. Regeringen främjar partnerskap i serviceproduktionen mellan den offentliga, privata och tredje sektorn. Införandet av beställar-utförarmodeller sporrar. Systemet med servicesedlar och möjligheten att utnyttja hushållsavdraget utvidgas, vilket främjar uppkomsten av en fungerande tjänstemarknad. Instrument för att övervaka kvaliteten på servicen utvecklas.

Produktiviteten främjas genom en utveckling av verksamhetskulturen, serviceprocesserna och produktivetsmätarna. Kommunernas förutsättningar för forskning, produktutveckling och serviceinnovationer förbättras.

I syfte att öka kostnadsmedvetenheten förbättras genomsynligheten i fråga om prissättningen och finansieringen av den kommunala servicen. Målet är att kunden skall informeras om både den egna avgiftsandelen och de totala kostnaderna för servicen.

De obrutna servicekedjorna inom den specialiserade sjukvården, primärvården och den därtill nära anknutna socialvården, inklusive det förebyggande arbetet, förbättras. En kostnadseffektiv och funktionellt ändamålsenlig arbetsfördelning mellan de enheter som tillhandahåller krävande specialiserad sjukvård genomförs. Ett förslag till beslutsförfarande som stärker barnskyddet bereds.

Samservicen, den elektroniska kommunikationen och telefontjänsterna utvecklas kraftigt och med hjälp av dem främjas en platsoberoende tillgång till service i hela landet. Målet är att samordna kommunernas och statens informationssystemarkitektur och definiera gränssnitten före 2010. Ibrukttagandet av mobil- och kortbaserade certifikat främjas.

Medborgarnas rätt att fritt utnyttja service över kommungränserna främjas.

Kommunernas förutsättningar för en fungerande ägarstyrning, inklusive de aktiebolag som kommunerna kontrollerar, förbättras.

I samband med reformen av servicestrukturerna tryggas tillgången till service på finska, svenska och samiska.

Statens och kommunernas gemensamma kommunpolitik drivs utgående från det lagstadgade basserviceprogrammet och den lagstadgade basservicebudgeten. Arbetsfördelningen mellan staten och kommunerna preciseras i syfte att nå balans mellan kommunernas uppgifter och finansiering. Den kommunala ekonomin stärks med hjälp av höjda statsandelar. I syfte att trygga basservicen, i synnerhet åldringsvården, görs en fyraårsjustering.

Dessutom genomförs en reform av avgifterna inom social- och hälsovården som beaktar eftersläpningen i fråga om avgifterna. Samtidigt skapas ett system där avgifterna framöver följer kostnadsutvecklingen. I reformen säkerställs att servicen alltjämt är tillgänglig för alla.

Systemet med behovsprövat finansieringsunderstöd fortsätter. Understöden kopplas från och med 2007 fastare samman med processerna för att revidera kommunernas strukturer och serviceproduktion.

Statsandelssystemet revideras från ingången av 2010 och det blir enklare, tydligare och genomskinligare än för närvarande. Systemet utvecklas i en allt mer sporrande riktning. Kommunernas varierande förhållanden och servicebehov beaktas. De problem som följer av exceptionellt gles bebyggelse och en stor andel skärgård avgörs separat.

De hinder för kommunsammanslagningar och samarbete som finns i statsandelssystemet undanröjs. Den statsandelsbestämmelse som hindrar en administrativ sammanslagning av små gymnasier ändras i brådskande ordning redan före totalreformen så att de nuvarande små gymnasierna alltjämt kan få högre statsandel även vid en administrativ sammanslagning, om de fortsätter som en del av ett nätverksgymnasium. Detta förfarande tillämpas endast vid kommunsammanslagningar eller när gymnasiet är gemensamt för flera kommuner.

En ändring av lagen om hemkommun genomförs och ett ersättningssystem mellan kommunerna som ansluter sig därtill införs. Ersättningssystemet grundar sig på de faktiska kostnaderna och gör det möjligt för alla handikappade och åldringar att fritt välja hemkommun.

Statsandelarna för de olika förvaltningsområdena sammanslås med de undantag som ramlagen förutsätter. Också systemet med huvudmän för gymnasier, yrkesutbildning och yrkeshögskolor bibehålls.

Kommunerna får full kompensation för eventuella ändringar i deras skattebas.

Statsandelen för utgifter som föranleds av nya och mera omfattande uppgifter är minst hälften av utgifterna. Motsvarande princip tillämpas i fråga om uppgifter som överförs från kommunerna till staten, dock inte i fråga om de uppgifter som redan anges i ramlagen.

4.3 Regionutveckling och förvaltning

Finlands framtida framgång förutsätter att alla resurser i vårt land kan utnyttjas bättre än för närvarande. Regeringen har som mål att främja regionernas internationella konkurrenskraft, minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer, garantera basservicen för medborgarna och trygga förbindelserna i hela Finland. Utgångspunkten är en specialisering som baserar sig på regionernas egna starka sidor och kompetens, samarbete mellan olika aktörer och nätverk mellan regionerna. Målet är en regionstruktur med många centrum som grundar sig på starka landskap och som förstärker både stadsregionernas och landsbygdens livskraft.

I början av valperioden fastställer statsrådet de riksomfattande riktlinjer för regionutvecklingen som grundar sig på regeringsprogrammet och tillsätter ett ministerutskott för förvaltning och regionutveckling.

Regeringen har som mål att effektivisera regionalpolitiken i synnerhet i de svagaste regionerna, stärka storstadspolitiken och lägga grunden för metropolpolitiken.

Regionutvecklingens roll stärks i beslutsfattande i statsrådet och inom olika förvaltningsområden. I regionalpolitiken prioriteras närings- och företagsverksamhet, kompetens och arbetskraft, service och förbindelser.

Regeringen stöder en strategisk utveckling på eget initiativ i kommunerna och landskapen samt en sammanföring av de regionala och lokala resurserna. Det programbaserade regionutvecklingsarbetet fortsätter. Det nationella programsystemet förenklas och antalet program reduceras. Landskapsprogrammets tyngd som samlande program stärks. Förhandlingarna om landskapsförbundens genomförandeplan och om resultatavtalen för statens regionförvaltning slås samman. I de obundna landskapsutvecklingspengarna görs en nivåförhöjning. I statsbudgeten görs dessutom årligen en reservation för de behov som regioner med plötsliga strukturomvandlingar har.

Ett övergripande system för utvärdering av verkningarna och effekterna av regionalpolitiken utarbetas. Uppföljningssystemen förenklas.

Specialåtgärder vidtas i östra och norra Finland och i de krävande områdena i södra och västra Finland.

Storstadspolitiken syftar till att stärka de största stadsregionernas internationella konkurrenskraft och en enhetlig samhällsstruktur och förebygga en social och regional differentiering av dem. För främjandet och uppföljningen av politiken tillsätts en särskild storstadssektion vid den stadspolitiska delegationen.

För specialfrågorna i huvudstadsregionen läggs grunden för en metropolpolitik som syftar till att lösa problemen i anslutning till markanvändningen, boendet och trafiken, främja näringspolitiken och internationaliseringen samt förhindra utslagning. Kulturell mångfald och tvåspråkighet främjas. Mellan staten och kommunerna i huvudstadsregionen stärks och utvidgas systemet med avsiktsförklaringar och det samarbete som grundar sig på partnerskap mellan olika statliga förvaltningsområden.

Regeringen främjar utvecklandet av glest bebyggd och avlägset belägen landsbygd bl.a. genom att förbättra verksamhetsmöjligheterna för landsbygdsnärings- och företagsverksamhet samt genom att stödja servicen, säkerheten, sysselsättningen och företagsamheten, möjligheterna till distansarbete samt en fungerande infrastruktur på landsbygden.

En uppföljningsgrupp för regionutvecklingen gör i mitten av regeringsperioden en utvärdering av utvecklingen i ovan nämnda områden.

Regeringen bereder de fortsatta åtgärderna för förvaltningsförsöket i Kajanaland utgående från uppföljningen och evalueringsundersökningen och överlämnar behövliga regeringspropositioner till riksdagen under 2010.

Möjligheter ges till olika regionala förvaltningsförsök som stärker regionutvecklingen och regionstrukturen, om landskapen och kommunerna så önskar.

Försöket med befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift fortsätter.

Regeringen deltar i diskussionerna om och utarbetandet av riktlinjer för revideringen av Europeiska unionens strukturfondssystem efter 2013. Ställningen för regioner med gles bebyggelse i norra och östra Finland tryggas. Genomförandet av programmen främjas separat för varje storområde.

Förvaltningen revideras och görs mera demokratisk. Länsstyrelsernas, arbetskrafts- och näringscentralernas, övriga distriktsförvaltningsmyndigheters och landskapsförbundens arbetsfördelning preciseras, överlappande verksamhet rationaliseras och antalet förvaltningsmyndigheter minskas. Samtidigt utvärderas deras regionindelning. Den nuvarande länsförvaltningens uppgifter omorganiseras. Statens regionalförvaltning revideras genom att tillstånds-, tillsyns- och rätts-säkerhetsuppgifter sammanförs. Utvecklingspolitiska befogenheter överförs till den demokratiska styrningen. En sammanföring av medlen för regional utveckling enligt landskap och enligt ministerium under ett moment i statsbudgeten och en överföring av beslutsfattandet om dem till regionerna utreds. Beredningen inleds omedelbart och reformerna genomförs senast år 2010.

Regionaliseringen av arbetsplatserna inom statsförvaltningen fortsätter på ett jämnare sätt i olika delar av landet. Arrangemangen under övergångsperioden får ekonomiskt stöd.

Till följd av de genomförda och aktuella reformerna av åklagarväsendet, utsköningsväsendet, magistraterna och polisdistrikten avvecklas nuvarande häradssystem och dess gemensamma personal överförs till den myndighet som närmast motsvarar uppgiftsområdet.

5 UTBILDNINGS-, VETENSKAPS- OCH KULTURPOLITIKEN

Finländarnas höga bildningsnivå och den högklassiga och avgiftsfria utbildningen utgör grunden för vårt välfärdssamhälle. Regeringen garanterar jämlika möjligheter till en högklassig utbildning från tidig fostran till högskoleutbildning.

Regeringen tryggar de ekonomiska och strukturella förutsättningarna att bedriva högklassig grundforskning och tillämpad forskning inom flera områden.

Utbildningssystemet utvecklas som en helhet så att det möter den globala utmaningen samt förändringarna i yrkes- och befolkningsstrukturen. Regeringen reformerar grunderna för prognostiseringen för att de kvalitativa och kvantitativa kompetens-, utbildnings- och forskningsbehoven samt arbetslivets behov skall kunna tillgodoses bättre. Läroavtalsutbildningens ställning som utbildningsform stärks. Åtgärder för att minska studieavbrotten vidtas.

Regeringen förbinder sig att främja kreativitet, olika former av begåvning och innovativitet redan inom den tidiga fostran. Miljöfostrans ställning stärks. Regeringen fortsätter åtgärderna för att fostran till företagsamhet görs mångsidigare och breddas på alla utbildningsnivåer. Utvecklandet av nätundervisningen och läroanstalternas informationssamhällsprojekt stöds.

Nätet av läroanstalter anpassas till befolkningsutvecklingen så att tillgången till utbildning tryggas i landets alla delar. Alla unga som avslutar den grundläggande utbildningen garanteras en studieplats samt tillräcklig studiehandledning och stödåtgärder. Skolavbrotten minskas genom att särskild vikt läggs vid övergångsfaserna i utbildningen. Tillräckliga stödåtgärder inom integreringen säkerställs. Specialskolorna och specialklasserna kvarstår som alternativ. Integrationen och sysselsättningen av invandrare främjas genom utbildning.

Lärarkyrket görs attraktivare genom att arbetsförhållandena förbättras. För utbildningsarrangörerna föreskrivs en skyldighet att se till att personalen regelbundet erbjuds kompletterande utbildning som ökar yrkeskompetensen.

De behov av att utvecklastyrsystemet som föranleds av statsandelsreformen bedöms. Utbildningsstyrelsens ställning och uppgifter bedöms. Utvärderingsverksamheten som helhet görs klarare.

Tillgången till grundläggande konstundervisning ombesörjs.

5.1 Grundläggande utbildning

De resurser som frigörs när åldersklasserna minskar används till att utveckla utbildningens kvalitet. Genom att öka resurserna inom den grundläggande utbildningen förebyggs och minskas utslagning bland barn och unga. Målet är att minska gruppstorlekarna och stärka stöd- och specialundervisningen, studiehandledningen och elevvården samt att satsa på skolornas klubbverksamhet. Samarbetet mellan föräldrar och skola främjas.

Regeringen säkerställer att den grundläggande utbildningen är tillgänglig som när-service. Hindren för skolgång över kommungränserna sänks. Finansieringssystemet för skolornas anläggningskostnader skolor bevaras.

Konst- och färdighetsämnenas ställning stärks genom att valbarheten ökas. Mångsidiga språkprogram i skolorna främjas. Undervisningen i det andra inhemska språket utvecklas i enlighet med de beslut som statsrådet har fattat.

Man bedömer hur lagstiftningen om morgon- och eftermiddagsverksamheten för skolelever fungerar samt kvaliteten och behovet av ändring av verksamheten. Möjligheterna för serviceproducenter inom den privata och tredje sektorn att bedriva eftermiddagsverksamhet främjas.

Vid ordnandet av den grundläggande utbildningen är utgångspunkten en enhetlig grundskola och en grundläggande undervisning som ordnas av kommunerna och som privata skolor kompletterar.

5.2 Utbildning på andra stadiet

Gymnasiets uppgift att ge en allmänbildande utbildning som förbereder för fortsatta studier stärks. Yrkesutbildningen ger en stark yrkeskompetens och behörighet för fortsatta studier.

Gymnasienätverket utvecklas så att en god tillgänglighet tryggas. Olika modeller för ordnande och upprätthållande av utbildningen tillåts. Det interna samarbetet och den nätverksbaserade verksamheten mellan gymnasierna och på andra stadiet stärks. Ny teknik utnyttjas effektivt och distansgymnasiets verksamhetsmöjligheter förbättras. Gymnasiestudierna slutförs i regel inom tre år. Detta mål främjas genom särskilda satsningar på studiehandledningen.

Yrkesutbildningens status, dragningskraft och koppling till arbetslivet förbättras. Antalet nybörjarplatser ökas och riktas enligt det regionala behovet av arbetskraft samt koncentreras till tillväxtcentra. Specialläroanstalternas verksamhet stärks.

Den resultatbaserade finansieringens andel inom den yrkesinriktade grund- och vuxenutbildningen ökas. Nätverksbildningen mellan yrkesutbildningsarrangörerna i syfte att skapa starka helheter fortsätter. Samtidigt tryggas högt specialiserade enheters verksamhet. Inom den yrkesinriktade grundutbildningen ökas närundervisningen och närhandledningen.

5.3 Högskolor

Högskolorna utvecklas med målet att förbättra utbildningens och forskningens kvalitet. Den strukturella utvecklingen fortsätter. En plan för utveckling av högskolorna utarbetas med beaktande av tidigare utredningar. Planen beaktar den svenskspråkiga högskoleutbildningens specialbehov.

Universiteten och yrkeshögskolorna utvecklas utifrån dualmodellen, som baserar sig på examina, examensbenämningar och uppgifter som avviker från varandra. Arbetsfördelningen mellan universiteten och yrkeshögskolorna samt deras uppgifter förtydligas. Målet är att öka den internationella spetskompetensen och skapa högskolehelheter som med tanke på kompetensnivån har större regional styrka och verkningsfullhet. Universitetscentren utvecklas. Högskoleutbildningen inom teknik och strategin för denna utbildning reformeras.

En nationell strategi för internationalisering av den högre utbildningen skapas. Med hjälp av strategin ökas studerandenas, lärarnas och forskarnas internationella rörlighet. Det blir möjligt med beställd utbildning i utlandet. Man inleder ett försök där universiteten och högskolorna inom enskilda magisterprogram kan ansöka om tillstånd att ta ut avgift av studerande som kommer från en stat utanför EU/EES-området. I försöket ingår ett system med stipendier för mindre bemedlade utländska studerande. Resultaten av försöket bedöms innan systemet ändras.

Universitetens basresurser ökas. Ett toppuniversitet för forskning och utbildning grundas (Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan).

Universitetens ekonomiska autonomi stärks genom att universiteten kan ha ställning som offentligrättslig juridisk person eller privaträttslig stiftelse. Samtidigt reformeras universitetens förvaltning och beslutssystem.

I universitetens och yrkeshögskolornas resultatstyrning läggs fokus på utbildningens och forskningens kvalitet och effektivitet. Statens produktivetsprogram ses över så att det inte försämrar universitetsutbildningens kvalitet eller vetenskapens eller forskningens effektivitet. Den professionella forskarkarriären utvecklas så att den är ett attraktivt alternativ. Stipendietagarnas sociala trygghet ordnas.

Yrkehögskolornas utveckling av yrkeskompetensen, deras kontakter med arbetslivet och regionala inverkan stärks. Yrkehögskolornas mångsidiga ägarstruktur bibehålls.

5.4 Vuxenutbildning och fritt bildningsarbete

Den vuxna befolkningen uppmuntras att upprätthålla och utveckla den egna kompetensen genom att möjligheterna till utbildning i arbetslivet förbättras, särskilt i situationer av förändring. En totalreform av den yrkesinriktade vuxenutbildningen genomförs. Genom reformen skapas klarhet i den splittrade förvaltningen, finansieringen, förmånerna och utbildningsutbudet.

Kvoten för tilläggsutbildning genom läroavtal höjs. Möjligheterna till kompletterande utbildning för högskoleutbildade ökas. Användningen av utbildning av läroavtalstyp i den kompletterande utbildningen för högskoleutbildade utreds.

Verksamhetsförutsättningarna för det fria bildningsarbetet tryggas. Utbildningsmöjligheterna för invandrare och vuxna som riskerar marginalisering utvecklas. Prioriteringsområdena för medborgar- och arbetarinstitutioner fastställs på lokal nivå.

5.5 Studiesociala frågor

Studiestödet utvecklas utgående från den nuvarande strukturen så att det tryggar utkomsten vid studier på heltid, främjar effektiva studier och avläggande av examen inom utsatt tid. Studiepenningen höjs med 15 procent på alla utbildningsnivåer och de studerandes egna inkomstgränser höjs med 30 procent. Man följer hur studielåneavdraget fungerar.

Skol- och studerandehälsovården tryggas, särskilt en jämlik tillgång till mentalvårdstjänster och andra tjänster för studerande.

5.6 Kultur-, idrotts- och ungdomspolitik

Kultur- idrotts- och ungdomspolitiken utvecklas i hela landet med regional jämlikhet, jämställdhet mellan könen och en god tillgänglighet som mål. Medborgarnas delaktighet och verksamhet som stärker den sociala gemenskapen stöds särskilt i fråga om specialgrupper. Verksamhetsförutsättningarna för ideella allmännyttiga medborgarorganisationer utvecklas.

Regeringen vidtar åtgärder för att monopolsystemet inom verksamheten med penningsspel bibehålls i en föränderlig internationell omvärld. Tippingssvinstmedlen används till de ändamål som anges i lotterilagen enligt vad som föreskrivs i den lag som gäller fördelning av tippingsvinstmedel.

Finlands beredskap att ansöka om och ordna internationella storevenemang förbättras.

Genom kulturpolitiken stöds konstens och kulturarvets mångfald, kulturinrättningar, tillhandahållande av tjänster som omfattar olika befolkningsgrupper och områden, utveckling av kreativiteten, medborgarverksamhet samt den ekonomiska tillväxten.

Den kreativa ekonomin stärks och kulturens samhällsekonomiska betydelse ökas genom främjande av kulturexport och kulturföretagande. Frågor som gäller mervärdesskatten på kulturprodukter utreds och ett system med skattefrihet för kulturredlar införs. Skattebehandlingen av ersättningar för upphovsrätt reformeras för att jämna ut variationer i inkomsterna. Lagstiftningen om upphovsrätt och upphovsrättssystemet förbättras.

Kultur- och konstinrättningarnas ställning och verksamhetsmöjligheterna för fria aktörer inom konsten tryggas.

Man stärker bibliotekens roll som tillhandahållare av närservice och som ett system som erbjuder medborgarna tjänster inom såväl inläring, informationsförsörjning som kultur. Den särskilda finansieringen av bibliotekens anläggningskostnader bibehålls.

Förutsättningarna för kulturverksamhet, konstfostran och en trygg mediemiljö för barn och unga förbättras. Tillämpad användning av konst främjas genom tväradministrativa åtgärder.

Den offentliga finansieringen av inhemsk filmproduktion stärks.

Genom idrottspolitikerna främjas befolkningens välbefinnande, hälsa och funktionsförmåga under livets olika skeden. Tyngdpunkten ligger på idrott och motion för barn och unga. Förutsättningarna för att utöva motion och idrott på lokal nivå samt en omfattande jämlikhet främjas i enlighet med de riktlinjer som anges i det nationella motionsprogrammet. Idrottens ställning som kommunal basservice stärks och förutsättningarna för vardagsmotion förbättras. Förutsättningarna för en etisk elitidrott som känner samhällsansvar och siktar på internationella framgångar stöds.

Ett utvecklingsprogram för barn och unga genomförs. Bastjänsterna inom ungdomsarbetet stärks. Ungas möjligheter att delta och hörande av unga främjas. Verkstadsverksamheten för unga utvecklas till att omfatta hela landet.

6 JORDBRUKSPOLITIKEN OCH LIVSMEDELSEKONOMIN

Regeringen har som mål att utveckla det finländska jordbruket och produktionskedjan för livsmedel till en helhet som bygger på kunnande och innovationer och som även kan utnyttja exportmöjligheterna för sina kvalitetsprodukter. Den jordbrukspolitik som bedrivs tryggar verksamhetens lönsamhet för aktiva gårdar och en positiv inkomstutveckling för jordbrukarna samt gör det möjligt att bibehålla produktionen av livsmedel som baserar sig på inhemska råvaror på nuvarande nivå. Den jordbruksbaserade energiproduktionen ökas.

Gårdsbruket utvecklas med utgångspunkt i familj jordbruket. Målet är att öka produktiviteten och förbättra näringens konkurrenskraft. Detta är nödvändigt med tanke på verksamheten på EU:s gemensamma marknad. Utgångspunkten är att en hög nivå på miljö- och djurskyddet samtidigt tryggas. Avsikten är att Finlands ställning som ett ledande land när det gäller livsmedelssäkerhet skall bibehållas.

I EU:s jordbrukspolitik införs 2009 en så kallad hälsokontroll, som skapar en grund för reformen av den gemensamma jordbrukspolitik (GJP) från år 2014 och framåt. Finland medverkar aktivt i beredningen av lagstiftningen. Målet är att GJP reformeras så att EU:s jordbruksstöd fördelas mellan medlemsstaterna på ett rättvisare sätt än för närvarande. Avsikten är att kompensationsbidragssystemet utvecklas så att de högre produktionskostnader som föranleds av klimatet och geografiska faktorer på unionens nordligaste områden kan kompenseras genom systemet. Hela Finland skall även i framtiden höra till LFA-området. När EU:s stöd- och marknadspolitik ändras säkerställs att jordbrukarna inte drabbas av inkomstbortfall; det nationella stödet till jordbruket kan inom ramen för budgeten vid behov överföras från en stödform till en annan för att bibehålla det totala nationella stödbeloppet.

Genast efter det att regeringen har inlett sitt arbete förhandlas om den fortsatta betalningen av de nationella jordbruksstöd som betalas till södra Finland med stöd av artikel 141 i Finlands anslutningsfördrag. Regeringen anser det vara nödvändigt att förhandlingsresultatet tryggar förutsättningarna för en lönsam jordbruksproduktion på lång sikt i södra Finland. Regeringens mål är att utveckla stödsystemet för jordbruket som helhet så att incitamenten för en sund företagsamhet bibehålls och lönsamheten inom olika produktionsinriktningar och områden utvecklas på ett jämlikt och positivt sätt. Det nordliga stöd som grundar sig på artikel 142 bibehåller karaktären som ett permanent stöd och skapar grunden för en lönsam produktion även i framtiden. För att avskaffa onödig byråkrati utvärderas stöd- och tillsynssystemet så att särskild vikt läggs vid hur systemet fungerar på gårdsnivå samt vid jordbrukarnas rättsskydd.

För att förbättra jordbrukets produktivitet och konkurrenskraft ser regeringen till att Gårdsbrukets utvecklingsfond (MAKERA) har tillräckliga resurser. Genom ett

beslut som fattas i samband med en tilläggsbudget för 2007 anvisas sammanlagt 100 miljoner euro för att avveckla anhopningen av ansökningar om investeringsstöd. Dessutom tryggas MAKERA:s verksamhetsmöjligheter på lång sikt genom en årlig budgetöverföring till fonden.

I samband med de beslut som hänför sig till MAKERA beaktas särskilt den lagstadgade skyldigheten att flytta vissa pälsfarmer från grundvattenområden, de biogaskraftverk på gårdar som skall stödas från och med 2008 och incitamentet för gårdarnas investeringar i förnybar energi.

Regeringen reformerar avträddespensionssystemet så att det fortsätter även efter 2010. Regeringen överväger ett återinförande av arrenderingsmöjligheten.

Regeringen följer ändringarna i jordbrukets lönsamhet och jordbrukarbefolkningens inkomstnivå samt säkerställer en positiv inkomstutveckling bland annat genom beskattningsåtgärder. Regeringen bereder sig på att sänka jordbrukets produktionskostnader genom att flytta jordbruket till samma elskatteklass som industrin och genom att öka återbäringen av accisen på brännolja. I början av valperioden slopas accisen på biodiesel som har framställts och använts på den egna gården. Arrendelagstiftningen om jordbruksmark revideras och ägoregleringarna fortsätter i hela landet.

Forskningen inom naturbruk och livsmedelssektorn utgör ett viktigt delområde i den strategi för utveckling av det finländska samhället som baserar sig på kunskaper och innovationer och som regeringens politik i stor utsträckning stöder sig på. Regeringens politik syftar också till att stärka forsknings- och innovationsverksamheten inom naturbruket och att utveckla jordbruksföretagarnas affärskompetens.

Den ekologiska produktionen och produktionen av närproducerad mat främjas enligt de strategiska riktlinjer som har dragits upp. Målet är en ökad produktion och en större marknad. Förädlingen och marknadsföringen av ekologiska produkter utvecklas i samarbete mellan olika instanser. Renhushållningen stöds genom utveckling av marknadens funktion och genom en reform av stödsystemet för renhushållning. Pälsproduktionens möjligheter att verka som en näringsgren i nuvarande form tryggas.

Regeringen uppmuntrar jordbrukets rådgivningsorganisationer att utveckla samarbetet och reserverar tillräckliga resurser för verksamheten. Resurserna ökas från nuvarande nivå särskilt i syfte att ordna rådgivning om bioenergi inom varje område. Regeringen tryggar regionaliseringen av landsbygdsverket genom att sörja för de tilläggsresurser som behövs och ansvarar för att den lokala landsbygdsförvaltningen har tillräcklig kapacitet.

Sammanförandet av den lokala och den regionala livsmedelsförvaltningen till enheter inom de ekonomiska regionerna fortsätter enligt förslagen i kommun- och

servicestrukturreformen. Inom centralförvaltningen fortsätter effektiviseringen av beslutsfattandet inom livsmedelssektorn genom att handels- och industriministeriets och social- och hälsovårdsministeriets uppgifter som hänför sig till livsmedelslagstiftningen slås samman med jord- och skogsbruksministeriets uppgifter som hänför sig till livsmedlens säkerhet och kvalitet. Övervakningen av hushållsvattnets säkerhet överförs till EVIRA.

Samexistensen mellan konventionella, ekologiska och genetiskt modifierade produkter inom jordbruksproduktionen kommer att regleras så att konsumenternas förtroende för livsmedelskedjan bibehålls samtidigt som producenternas möjlighet att välja den produktionsmetod som passar dem bäst kvarstår.

Regeringen inleder ett program för främjande av finländsk mat. Målet med programmet är att höja matens status, utveckla kvaliteten, styra kostvanorna och främja ekologisk och närproducerad mat. Exporten av den hälsosamma och säkra finländska maten främjas och de extra kostnader som hänför sig till det och som kan avskaffas genom det allmännas åtgärder minimeras.

Veterinärvårdslagen och lagen om djursjukdomar revideras i syfte att säkerställa tillgången till veterinärmedicinska tjänster och en myndighetsövervakning som fungerar lika i alla delar av landet. Staten förbinder sig att av kommunerna köpa myndighetsövervakningstjänster som hänför sig till djurens hälsa och välbefinnande samt till livsmedelssäkerheten så att de veterinärmedicinska tjänster som är avsedda för djurägare och den hälsovårdsservice för djur som ingår i dessa tjänster tydligare kan avskiljas från myndighetsövervakningen. Utbildningen av veterinärer utökas och revideras så att tillräckliga tjänster även för vården av produktionsdjur tryggas i framtiden.

I överensstämmelse med målen i den nya lagen är strävan i djurförsöksverksamheten att utföra ett så litet antal djurförsök som möjligt och att ersätta djurförsöken med andra metoder.

6.1 Utvecklande av landsbygden

Regeringens mål är att bevara en bebodd, levande landsbygd. För att landsbygdens livskraft och servicen på landsbygden skall kunna garanteras behövs även unga människor. Regeringen stöder främjandet av företagande och beredskap för arbetslivet för landsbygdens unga.

Med hjälp av det nya landsbygdsprogrammet satsar man på mikroföretagens verksamhet på landsbygden, utvecklar en decentraliserad produktion av bioenergi samt skapar möjligheter för lokal innovativ verksamhet, inkl. byarnas utveckling, rådgivning och utbildning. Regeringen skapar en riksomfattande rådgivningstjänst och regionala informationsställen för att främja decentraliserad produktion av bio-

energi. Regeringen inleder ett energiprogram för lantbruket för att uppfylla de energisparskyldigheter som anges i EU:s energidirektiv.

Regeringen utreder behovet av och investeringsmöjligheter för centraliserade biogasanläggningar som hanterar gödsel och biomassa och som är större än kategorin gårdsbruksenheter. Målet är att främja grundandet av sådana anläggningar med hjälp av inmatningspriser och investeringsbidrag.

Regeringen strävar efter att uppnå flexibilitet i politiken gällande stora rovdjur för att garantera att varken stora rovdjur eller havslevande sälar förorsakar problem eller otrygghet i oskälig grad för befolkningen och näringsverksamheten på landsbygden. Regeringen realiserar godkända förvaltningsplaner för stora rovdjur och havslevande sälar.

Regeringen överlämnar en proposition till riksdagen med förslag till en ny lag om viltskador, i vilken man i förhållande till nuvarande praxis ändrar bestämmelserna om självrisk vid skador och om ersättning för skador på ren.

6.2 Skogsbruk

Det nationella skogsprogrammet uppdateras hösten 2007 och regeringen anvisar de resurser som behövs för genomförandet av programmet. I samband med detta beslutas om fortsättningen, utvidgningen och finansieringen av skyddsprogrammet för Södra Finlands skogar (METSÖ).

Regeringen förbinder sig i samarbete med skogssektorn till åtgärder med vilka industrins trä- och virkesförsörjning garanteras då den inhemska efterfrågan ökar. Regeringen tillämpar i sin politik de riktlinjer som godkänts av nationella skogsrådet och som presenterats i Skogssektorns framtidsöversikt. En ökning av den inhemska träproduktionen är viktig av flera olika orsaker. Nya användningsändamål för trä, såsom bioförädlingsprodukter och andra generationens biobränslen, ökar användningen. Då Finland förbundit sig till artikel 3.4 i Kyotoavtalet förutsätts åtgärder för att öka träreserven. Dessutom är det uppenbart att Finlands import av trä från Ryssland kommer att sjunka under de närmaste åren.

Avsikten är att den årliga användningen av inhemskt trä skall ökas med 10–15 miljoner kubikmeter. Detta förutsätter en sådan tilläggsfinansiering med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (KEMERA-finansiering) som avses i framtidsöversikten, en förstärkning av skogscentralernas rådgivningsresurser, åtgärder för att garantera tillräcklig utbildning inom skogsbranschen samt satsningar på det sekundära vägnätet. Utvecklingen av skogsbruket förutsätter dessutom att man garanterar tillräckliga satsningar på forskning inom sektorn.

Regeringen förbättrar förutsättningarna för träproduktionen också genom beskattningen.

För att främja träanvändning och träbyggande reserverar regeringen medel för den verksamhet som avses i statsrådets principbeslut av den 17 mars 2005.

6.3 Vattenresurser och lantmåteri

Regeringen anvisar tilläggsresurser för finansieringen av landsbygdens vattenprojekt så att glesbygdsområdena i så stor utsträckning som möjligt omfattas av vatten- och avloppsnät samt kombinerade avfallshanteringsprojekt innan skyldigheten träder i kraft år 2014.

6.4 Fiske

Regeringen strävar efter att bevara hållbara fiskbestånd i havsområdena och inlandsvattendragen, inklusive konstgjorda vattendrag. Inom ramen för fiskeprogrammet utvecklas närings- och turistfisket, inklusive ett system för förebyggande av och ersättning för skador orsakade av sälar.

Förordningen om laxfiske kommer att revideras från år 2008 med syftet att dels trygga den naturligt förekommande havslaxens möjlighet att stiga upp i älvar för att leka samt en så hög nivå på dess yngelproduktion som möjligt, dels trygga verksamhetsförutsättningarna för kustens yrkesfiske. Då drivgarnsfisket upphör överförs tyngdpunkten i fråga om havsfiske av lax från det öppna havet till kustområdet och älvar. Beståndet av naturligt förekommande havslax och utplanterad lax undersöks aktivt och man försöker lösa problemen med yngeldödlighet. I synnerhet de ökande sälbeståndens inverkan på fiskbestånden utreds.

En totalrevidering av lagen om fiske inleds, i vilken man fäster särskild uppmärksamhet vid den helhet som hänför sig till vandringsfiskar samt verksamhetsförutsättningarna för yrkesfisket. Förhandlingarna med Sverige om de justeringar som hänför sig till bestämmelserna om fiske i gränsälvsöverenskommelsen slutförs.

7 TRAFIK- OCH KOMMUNIKATIONSPOLITIKEN

7.1 Trafik

Ett effektivt trafiksystem och en effektiv logistik främjar landets konkurrenskraft och upprätthåller välfärden. Finlands läge långt från den europeiska trafikens och logistikens huvudströmningar innebär stora utmaningar. Med en långsiktig och kreativ trafikpolitik sörjer man för trafiksystemet och en tillräcklig finansiering av det. Trafikpolitiken och intelligenta trafiktjänster stöder klimatpolitiken, den hållbara utvecklingen och möjligheterna att röra sig tryggt. En välfungerande och smidig kollektivtrafik stöder dessa mål och underlättar människornas vardag. Regeringen främjar ibruktagandet av sådana tjänster i trafiken som utnyttjar informationsteknik. Trafiksektorn reformeras genom att förvaltningen, näringarna samt statens affärsverksamhet utvecklas.

Långsiktig trafikpolitik

I en redogörelse som i början av valperioden överlämnas till riksdagen drar regeringen upp de långsiktiga riktlinjerna för trafikpolitiken. Redogörelsen inkluderar ett investeringsprogram som gäller trafikleder för valperioden 2007–2011 samt ett långsiktigt utvecklings- och investeringsprogram för trafik och infrastruktur som bygger på hanteringen av den helhet som trafiksystemet utgör. I detta sammanhang utreds också ibruktagandet av sådana finansieringsmodeller som kompletterar budgetfinansieringen i samband med trafikledsinvesteringar.

Regeringens mål är att under valperioden för skötsel och underhåll av trafikleder anvisa finansiering som tryggar servicenivån och trafiksäkerheten inom trafikledsnätet. Regeringen fäster uppmärksamhet vid eftersläpningen av finansieringen av bastrafikledshållningen, det allmänna skicket på och upprätthållandet av vägnätet av lägre klass samt vid lederna för lätt trafik och de enskilda vägarnas betydelse som en del av ett fungerande trafikledsnät.

Logistik- och näringspolitik

Regeringen framhäver betydelsen av en fungerande logistik som en central faktor för Finlands konkurrenskraft och tillgänglighet. Man deltar i hög grad i utvecklandet av Europeiska unionens logistikpolitik så att den bättre än för närvarande tjänar även de behov som Finland och landets perifera områden har. Finlands logistiska konkurrenskraft förbättras med målet att sänka näringslivets logistikkostnader i hela landet. Övertäckningen beträffande farledsavgifterna inom sjöfarten avlägsnas, insynen när det gäller avgifterna utökas och med hjälp av en tillräcklig budgetfinansiering säkerställs att isbryartjänsterna kan bibehållas på nuvarande nivå.

En logistikstrategi och ett långsiktigt näringspolitiskt program för det transportkluster som omfattar alla transportformer utarbetas i syfte att främja det finländska transportklustrets konkurrenskraft. Regeringen arbetar aktivt för att lösa problemen med gränstrafiken till Ryssland. Finland har förbundit sig att slutföra byggandet av motorväg E 18 Helsingfors-Vaalimaa före utgången av 2015 och för att säkerställa detta fattas ett genomförandebeslut om de avsnitt som ännu saknas på sträckan. En del av projektet kan genomföras med PPP-finansiering. Regeringen utreder huruvida flygplatskapaciteten i huvudstadsregionen är tillräcklig.

Säkerhet och försörjningsberedskap

Regeringen utarbetar ett program för förbättrande av sjösäkerheten på Östersjön. Säkerheten inom fartygstrafiken på Östersjön främjas genom att man i form av internationellt samarbete utvecklar trafikövervakningssystemen, tillförlitligheten i fråga om isklassificeringssystemet samt navigeringssäkerheten. Den inhemska självförsörjningen i fråga om transporterna i samhället tryggas i alla lägen.

Miljö och kollektivtrafik

Trafiken bär en betydande del av ansvaret för klimatförändringen. De energibesparingsmål och klimatmål som har uppställts för trafiken kan nås genom att man minskar de miljöolägenheter som trafiken medför, främjar kollektivtrafiken och miljövänliga transportformer samt går över till biobaserade bränslen i trafiken. Trafikens miljökonsekvenser kontrolleras genom att man sporrar transportnäringen till frivilliga energisparåtgärder, effektiviserar logistiken, främjar kollektivtrafiken samt minskar koldioxidutsläppen från privatbilismen.

Man utvecklar smidigheten inom kollektivtrafiken, villkoren för systemet med personalbiljetter, den regionala planeringen samt upphandlingsprinciperna, tryggar basservicen inom kollektivtrafiken i glesbygden samt strävar efter att trygga tillgången till flygtrafik. Den service som tillhandahålls av färjor inom skärgårdstrafiken och förbindelsefartyg tryggas åtminstone på nuvarande nivå. Staten deltar i finansieringen av de stora städernas kollektivtrafik förutsatt att finansieringen ökar användningen av kollektivtrafiken och förbättrar kollektivtrafikens konkurrenskraft och förutsatt att städerna ökar sina egna satsningar på kollektivtrafiken. Persontrafiklagen revideras i enlighet med EU:s rättsakter med målet att bibehålla Finlands särförhållanden. Regeringen utökar den tillgängliga kollektivtrafiken och förbättrar förhållandena för den lätta trafiken.

Spårtrafik

Spårtrafiken främjas genom att man förbättrar standarden på bannätet samt dess täckning och fortsätter elektrifieringsprogrammet samt skapar förutsättningar för konkurrens inom järnvägstrafiken. Man förbereder sig på konkurrens inom persontrafiken på järnvägarna på det sätt och enligt den tidtabell som förutsätts i gemenskapslagstiftningen. Man utreder möjligheterna att konkurrensutsätta persontrafiken på järnvägarna i synnerhet inom huvudstadsregionens pendlingsområde. Köptrafiken inom tågtrafiken utvecklas så att den bättre motsvarar de regionala resebehoven.

Sjöfart

Den finländska sjöfartens konkurrenskraft förbättras så att den ligger på samma nivå som i de viktigaste konkurrentländerna med hjälp av de stödformer som tillåts av EU och genom en revidering av beskattningen av rederier. Tonnageskattelagstiftningen revideras så att den skall bli konkurrenskraftig. Ibrukttagandet av generella avsättningar utreds. Målet för havspolitikerna är att trygga en positiv utveckling av den finska handelsflottan, sysselsättningen av finländska sjöfarare samt försörjningsberedskapen. Regeringen säkerställer hamnarnas tillgänglighet i trafikhänseende samt utvärderar behovet av att bygga vattenleder som en del av landets logistiska system. Regeringen strävar efter att trygga fortbeståndet av passagerar- och godstrafiken i Kvarken.

Utvecklande av ansvarsområdet och förvaltningen

Regeringen ökar satsningarna på forsknings- och utvecklingsverksamhet inom trafiksektorn. Förutom på logistikforskning satsar man i synnerhet på utvecklandet av lednings- och informationstjänster som utnyttjar trafiktelematik. En fördjupning av samarbetet mellan Meteorologiska institutet och Havsforskningsinstitutet utreds. Genom reglering av transportmarknaden säkerställs att trafikidkarna tillhandahåller säkra och smidiga trafiktjänster. Man utreder möjligheterna att ta i bruk sådana modeller för prissättning av trafiken som baserar sig på användningen samt möjligheterna att göra försök med intelligenta system för vägavgifter. Regeringen utreder vilka fördelarna av en sammanslagning av de ämbetsverk som ansvarar för trafiklederna är för produktiviteten inom trafikledshållningen med beaktande av sjöfartens särskilda behov.

Ägarpolitik

Principerna för ägande inom trafiksektorns affärsverk utvecklas. Deras specialuppgifter, statens strategiska intressen och kraven på avkastning fastställs. Omorganiseringen av förvaltningsområdet i syfte att förbättra produktiviteten fortsätter. Vägverket ombildas från och med ingången av 2008 till ett aktiebo-

lag som helt ägs av staten. Sjöfartsverkets produktionsverksamhet avskiljs och alternativen för utveckling av Rederiverkets och Lotsverkets verksamhet utreds. Ägarstyrningen av VR-Group överförs från och med den 1 maj 2007 till enheten för ägarstyrning.

Europeiska unionen

Regeringen främjar den inre marknaden för trafiksektorn inom Europeiska unionen. Utvecklingen av en öppen och icke-diskriminerande trafikmarknad samt åtgärder som begränsar de miljöolägenheter som föranleds av trafiken stöds, miljösäkerheten förbättras och åtgärderna för bekämpning av terrorism utvecklas. Inom logistiken och bekämpningen av miljöolägenheter samt i trafiksäkerhetsarbetet utnyttjas de möjligheter som en utvecklad data- och kommunikationsteknik erbjuder.

7.2 Vardagens informationssamhälle

Målet med den aktiva informationssamhällspolitikerna är att Finland skall bli ett internationellt drivkraftigt, människonära och konkurrenskraftigt kunskaps- och servicesamhälle. Åtgärderna underlättar tillgången till vardagens tjänster, ökar konkurrenskraften och produktiviteten, främjar den regionala och sociala jämlikheten samt tryggar tillgången och kvaliteten på den offentliga servicen. Särskild uppmärksamhet fästs vid en kundorienterad reform av servicestrukturerna inom den offentliga sektorn. I reformen utnyttjar man i stor utsträckning data- och kommunikationstekniken samt moderniserar handlingsmodellerna. I början av regeringsperioden utarbetas ett verksamhetsprogram som på bred basis fokuserar på det praktiska genomförandet av informationssamhällsstrategin. Utbudet av elektroniska tjänster och produkter utökas och deras kompatibilitet förbättras, användningen av öppna gränssnitt på ett konkurrensneutralt sätt i data- och kommunikationssystem inom den offentliga förvaltningen möjliggörs och medborgarnas och företagens kunskaper i att använda elektroniska tjänster främjas. För genomförandet tillsätts en delegation som leds av en minister.

Utvecklande av datanät och tjänster

Regeringen utarbetar ett kommunikationspolitiskt program vars mål är att öka investeringarna och innovationerna inom kommunikationsbranschen. Kommunikationsinfrastrukturen utvecklas i första hand på kommersiella villkor och med hjälp av konkurrerande teknologier. Regeringen förbättrar tillgången till snabba förbindelser genom att byggandet av optiska kablar och trådlösa nätverk främjas samt utvecklar informationssamhällets tjänsteinfrastruktur. Tillgången till mångsidiga och högklassiga kommunikationstjänster säkerställs i hela landet genom att ut-

vecklingen av nätverken främjas också med offentliga medel i områden där något kommersiellt utbud inte uppstår. Målet är att man för medborgarna och företagen skall producera heltäckande och användarvänliga elektroniska offentliga tjänster som underlättar vardagsfunktionerna.

Regeringen främjar medborgarnas och företagens förtroende för vardagens informationssamhällstjänster. Företagens verksamhetsbetingelser säkerställs under alla förhållanden genom att funktionssäkerheten beträffande den kritiska infrastrukturen samt skyddet av företagshemligheter utvecklas. Lagstiftningen gällande användarvänlig elektronisk identifiering revideras. Regeringen fäster särskild uppmärksamhet vid barns och ungas ställning som medborgare i informations-samhället med målsättningen att skapa en digital omgivning som är trygg för alla.

Regeringen genomför ett omfattande försöksprojekt som har som mål att varje grundskolelev skall ha tillgång till en egen dator som ett centralt redskap för inlärningen. Projektet genomförs och finansieras i samarbete med näringslivet.

Rundradioverksamheten och den digitala televisionen

En parlamentarisk arbetsgrupp tillsätts för att utreda finansieringen av Rundradion Ab efter 2010. Övergången till digital television sker den 1 september 2007 i det marksända nätet. Sebarheten i fråga om den allmännyttiga verksamheten inom rundradioverksamhetens finskspråkiga och svenskspråkiga televisionsprogramutbud tryggas i enlighet med lagen om Rundradion Ab på lika grunder i alla skeden av digitaliseringen av televisionsverksamheten. I den framtida användningen av de analoga radiofrekvenser som frigörs beaktas behoven hos nästa generations digitala television och den trådlösa kommunikationen.

Posten

Lagstiftningen om postverksamheten och i synnerhet skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster i anslutning därtill utvärderas under regeringsperioden med beaktande av både utvecklingen både inom Europeiska unionen och i postens verksamhetsbetingelser. Regeringen tryggar förutsättningarna så att den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster kan svara för att skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster uppfylls.

Radiofrekvenser

Användningen av radiofrekvenser reformeras måttfullt i en mera flexibel och effektiv riktning. Frekvenspolitiken säkerställer att kommunikationsmarknaden regionalt har tillgång till ett tillräckligt antal frekvenser för olika ändamål. De nuvarande

förfarandena för beviljande av frekvenser utvärderas på så sätt att frekvenserna bibehålls inom den nationella behörigheten.

Pluralistisk kommunikation

Regeringen stöder en pluralistisk kommunikation och nya distributionsvägar för utbudet av innehåll. De framtida riktlinjerna för televisions- och radioverksamheten utvärderas och konsekvenserna av bl.a. internettelevisionen, mobiltelevisionen och högupplösningstelevisionen för finansieringen av televisionsverksamheten, koncessionsstyrningen och systemet med upphovsrätt utreds.

EU-politiken inom kommunikationen

Regeringen främjar en fungerande inre marknad för kommunikationsbranschen och ett samtidigt genomförande av kommunikationsdirektiven inom Europeiska unionen. Genom aktiv verksamhet främjas kommunikationsnäringens konkurrenskraft och produktivitet samt de europeiska konsumenternas intressen. Man arbetar för att den tekniska utvecklingen, de framtida behoven och tryggheten av medborgarnas grundläggande rättigheter i informationssamhället skall beaktas vid harmoniseringen av kommunikationslagstiftningen. Regleringen av kommunikationsmarknaden skall omfattas av allmän lag när det inte föreligger någon grundad anledning för specialreglering.

8 KLIMAT- OCH ENERGIPOLITIKEN

Klimatförändringen är en av vår tids största utmaningar. För att på ett effektivt sätt kunna svara på denna utmaning förutsätts världsomspännande och samordnade åtgärder. Regeringen anser att Finland för egen del och tillsammans med den övriga Europeiska unionen måste ta på sig ett tungt ansvar för att klimatförändringen stävjas. Samtidigt måste åtgärder för anpassning till klimatförändringen inledas.

Energisektorn står för inemot 80 procent av utsläppen av växthusgaser. Sålunda finns de största möjligheterna att minska växthusgasutsläppen inom energisektorn. Även inom andra sektorer måste utsläppen av växthusgaser dock minskas.

Vid sidan av klimat- och miljöförpliktelserna är målet för regeringens energipolitik att säkerställa en tryggad energiförsörjning och en skälig prisnivå samt att öka energisjälvförsörjningen.

Regeringen utarbetar genast i början av valperioden en klimat- och energistrategi på lång sikt. I strategin fastställs för tiotals år framåt de centrala målen och medlen för Finlands klimat- och energipolitik som en del av Europeiska unionen och dess målsättningar. I strategin ingår också anpassningsåtgärder. En ministerarbetsgrupp för klimat- och energipolitik som leds av handels- och industriministeriet tillsätts för att styra beredningen av strategin.

Europeiska unionen har förbundit sig att före år 2020 ensidigt minska mängden växthusgaser med 20 procent från 1990 års nivå och att före år 2020 öka andelen förnybar energi till 20 procent inom hela unionen. Också Finland måste bära sin rättvisa andel av ansvaret för dessa åtaganden med beaktande av dels de satsningar som redan gjorts, dels de nationella förhållandena.

Om ett globalt åtagande kan åstadkommas i fråga om utsläppsbegränsningarna, är Europeiska unionen redo att minska utsläppen av växthusgaser med 30 procent från 1990 års nivå. Regeringens primära mål är att som en del av Europeiska unionen få till stånd ett världsomspännande avtal om minskning av växthusgasutsläppen och regeringen verkar aktivt inom EU och andra internationella organisationer för att detta mål skall nås.

Enligt regeringen måste Finland bära sin rättvisa del av bördefördelningen när det gäller minskningen av utsläpp i Europa. Regeringen har som mål att missförhållandena i direktivet om utsläppshandel rättas till. Vid det nationella genomförandet av utsläppshandeln beaktas verksamhets- och konkurrensbetingelserna för finska exportföretag som berörs av den globala konkurrensen.

Regeringen samarbetar med de andra nordiska länderna för att utveckla den gemensamma elmarknaden. Den nordiska elmarknaden görs mer fungerande genom större öppenhet i elhandeln, och nya aktörer sporras att komma ut på marknaden. Det nordiska stamnätssamarbetet förbättras.

Regeringen har som mål att finna lämpliga åtgärder för att samtidigt trygga energisparandet, förbättrandet av energieffektiviteten, tillgången på energi, höjandet av energisjälvförsörjningen och minskandet av utsläppen.

För närvarande är den kol- och oljebaserade el- och värmeproduktionen den största källan till växthusgasutsläpp i Finland. Kolkraftverk och oljeeldade fjärrvärmepannor skall, då deras livslängd är slut eller på miljömässiga grunder, ersättas med alternativ som har en låg emissionsgrad, såsom biokraftverk och flis- eller bioolja.

Regeringen fortsätter att vidta intensifierade åtgärder för att främja energisparandet. Finland har också som en del av Europeiska unionen förbundit sig att förbättra energieffektiviteten med 20 procent före år 2020.

I syfte att förbättra energisparandet och energieffektiviteten är det viktigt att det före utgången av 2008 utarbetas ett åtstramat energisparprogram. Inom ramen för programmet skall bl.a. byggnaders energiprestanda och förfarandena med energisparavtal utvecklas samt energiprestandan hos maskiner och anläggningar förbättras genom internationella avtal och EU-samarbete. Den tilläggsfinansiering som behövs för energisparande tryggas.

Det är också viktigt att öka medborgarnas medvetenhet om begreppet energieffektivitet. En övergång till fjärrmätning av el- och fjärrvärmeförbrukningen skall främjas.

Dessutom skall fordonstekniska reformer samt en sådan ändring av fordonsbeskattningen som betonar lägre emissioner påskyndas.

Den tilltagande energianvändningen stävjas genom målmedvetna åtgärder och strävan är att stoppa ökningen av energiförbrukningen.

Avvecklandet av sådan energikapacitet som förorsakar utsläpp och det uppskattade behovet av tilläggsenergi förutsätter betydande investeringar i förnybar och utsläppsfri energi. Användningen av förnybara energikällor bör stödjas på olika sätt.

Regeringen har som mål att i en betydande omfattning öka användningen av förnybara energikällor från den nuvarande nivån på ca 25 procent. Detta förutsätter såväl betydande stödåtgärder i de olika leden av produktionskedjan för bioenergi som åtgärder som säkerställer att förnybar energi kommer ut på mark-

naden. Regeringen har också som mål att betydligt öka energisjälvförsörjningen. Regeringen preciserar de procentuella målen utifrån de bakgrundsutredningar som utarbetas i samband med energi- och klimatstrategin.

Finlands regering arbetar aktivt för att torv skall definieras som en långsamt förnybar energikälla med beaktande av Internationella klimatpanelen IPCC:s vetenskapliga utredningar.

De viktigaste faktorerna när det gäller att främja användningen av förnybara energikällor är följande:

- Regeringen är redo att märkbart öka användningen av vattenkraft.
- Den största potentialen för ökad användning av förnybar energi finns inom den skogsbaserade bioenergin. Detta förutsätter intensifierade åtgärder för att öka skogstillväxten på ett hållbart sätt. Samtidigt ser regeringen till att den ökade energianvändningen av trä inte äventyrar skogstillgångarna med tanke på högre förädlingsbehov. En ökad energianvändning av trä förutsätter också att möjligheterna att använda torv som kompletterande bränsle tryggas.
- I syfte att trygga en kostnadseffektiv användning av skogsenergin krävs att utvecklandet av teknologin i branschen och det offentliga stödet till investeringar ökas påtagligt och att all biobaserad energi befrias från skatt. Det är särskilt viktigt att kombinerad el- och värmeproduktion främjas så att den blir vanligare. Möjligheterna för decentraliserad elproduktion i liten skala att få tillträde till nät skall ytterligare förbättras.
- Användningen av vindkraft och solenergi samt värmepumpar främjas. En ny vindatlas utarbetas före utgången av 2009.
- I syfte att säkerställa en ökad användning av förnybar och biobaserad energi krävs särskilda åtgärder. Regeringen inför en inmatningstariff för biogasanläggningar (åkerbiomassa, slaktavfall, olika slag av kreaturgödsel, kommunalt avfall). Systemet omfattar anläggningar med en effekt på under 20 megawatt. Systemet inbegriper en kompensation för skillnaden mellan marknadspris och priset på bioenergi.
- För närvarande försvårar både unionens normer och nationella normer energianvändningen av avfall. I syfte att främja energianvändningen av biobaserat och bionedbrytbart avfall måste lagstiftningen revideras så att miljövänlig återvinning av avfall främjas i överensstämmelse med avfallshierarkin. Behandlingen av tillstånd och besvär i fråga om anläggningar för avfallsförbränning påskyndas och förenklas.
- Både gårdsbruksenheter och andra enheter där det uppkommer stora mängder avfall har goda möjligheter att mångfaldiga sin biogasproduktion. Investeringar i branschen skall stödjas, skattefriheten i fråga om eget bruk tryggas och möjligheterna att använda närliggande nät klarläggas och i mån av möjlighet tryggas.

- I Finland är användningen av förnybar och biobaserad energi i hushåll liten. Energianvändningen av pelletar, jordvärme och andra förnybara och biobaserade alternativ bör mångfaldigas.

Regeringen arbetar för att användningen av biobaserade bränslen som minskar utsläppen från trafiken skall vinna insteg, först genom lagstadgade och senare genom marknadsbaserade åtgärder i den takt det är möjligt med beaktande av den tekniska utvecklingen och den inhemska produktionen samt en rimlig prisnivå i fråga om biobränslen.

Detta förutsätter att forskningsresurserna ökas och att det satsas på att andra generationens teknik kan utnyttjas genast under den första hälften av 2010-talet. Likaså är det viktigt att se till att den inhemska efterfrågan på biobränslen i trafiken kan tillgodoses med företrädesvis inhemsk produktion.

Det kan vara svårt att tillgodose det ökande energibehovet samt att ersätta de kraftverk som tas ur bruk och som använt fossila bränslen med enbart förnybara energikällor. Regeringen sörjer för att Finland även framöver har en mångsidig och i så hög grad som möjligt självförsörjande energiproduktion. Ingen utsläppsfri, utsläppssnål eller med tanke på utsläpp neutral, hållbar och i fråga om kostnadsstrukturen lönsam produktionsform, inte heller kärnkraft, får uteslutas, utan alla energiformer skall bedömas med tanke på hela samhällets bästa.

En påtaglig ökning av användningen av förnybar energi förutsätter att forsknings- och utvecklingsarbetet inom sektorn ökas väsentligt. Pilotering, demonstrering och kommersialisering av ny teknologi utgör likaså viktiga stödobjekt. Investerings- och demonstrationsstöden för energi höjs. En fortsättning på klimatinformationen tryggas.

En ny övergripande bedömning av huruvida de energi- och klimatåtgärder som fastställts är tillräckliga görs efter att EU fattat beslut om bördefördelningen. Regeringen utarbetar en energi- och klimatpolitisk framtidsredogörelse.

9 NÄRINGSPOLITIKEN

Regeringens näringspolitik har som mål att främja den ekonomiska tillväxten genom att förbättra produktiviteten och sysselsättningen. Detta förutsätter att tillgången på en kompetent och innovativ arbetskraft stärks och att de ekonomiska strukturerna revideras.

För att nå dessa mål reviderar regeringen innovationssystemet och ökar dess resurser märkbart. Regeringen har som mål att i Finland erbjuda den bästa omgivningen i världen för företagsamheten och innovationsverksamheten.

9.1 Innovationspolitik

För att produktiviteten och konkurrenskraften inom samhällsekonomin skall kunna förbättras förutsätts en övergripande effektivisering av innovationspolitiken. Uppmärksamheten riktas därför i huvudsak på utbildnings-, forsknings- och teknologipolitiken. Utöver teknologiska innovationer betonar regeringen även betydelsen av innovationer som gäller affärsverksamhet, formgivning och organisation. Utvecklingen baserar sig på efterfrågan som härrör från företagets affärsverksamhet.

Regeringen bereder genast i början av sin mandatperiod en nationell innovationsstrategi.

Målet är att under valperioden höja forsknings- och utvecklingsfinansieringens andel av nationalprodukten till fyra procent av bruttonationalprodukten. För att detta skall kunna uppnås krävs att regeringen och näringslivet tillsammans förbinder sig starkt till saken.

Regeringen ökar forsknings- och utvecklingsfinansieringen särskilt inom service-sektorn. Målet är att förbättra produktivetsutvecklingen inom servicebranschen. Genom att styra den offentliga forsknings- och utvecklingsfinansieringen försöker regeringen aktivera även små och medelstora företag att öka sina egna satsningar på forskning och utveckling. Regeringen anser att ökandet av forsknings- och utvecklingsfinansieringen i olika delar av landet utgör en viktig del av en balanserad regionutveckling. Regeringen anser det vara viktigt att man i spetsforskningen koncentrerar sig på nationellt sett starka områden.

I detta syfte genomför och finansierar regeringen koncentrationerna av strategisk spetskompetens (SHOK) utifrån det förslag som beretts i saken. Genom det program för kompetenscentra (OSKE) som baserar sig på klusterbaserad nätverksbildning förstärker regeringen särskilt innovationsbasen i regionerna samt samarbetet mellan dels näringslivet, dels utbildnings- och forskningsanslutningar.

Finland har möjlighet att bli en stark internationell aktör inom den företagsverksamhet som drivs inom miljöteknologin. Detta säkerställs genom satsning på förnybar energi och annan forsknings- och utvecklingsverksamhet inom miljöteknologi samt kommersialisering av denna genom att främja hemmarknaden och utveckla reglerna för offentlig upphandling.

Samarbetet mellan offentliga riskfinansiärer intensifieras och Sitras funktioner för företag som inleder sin verksamhet överförs till Finnvera. Finnveras resurser för finansiering av företag som inleder sin verksamhet ökas.

Regeringen utreder möjligheterna att genom beskattningsåtgärder sporra kapitalplaceringar och överföringen av affärskompetens till företag som inleder sin verksamhet.

I samarbete med arbetspensionsanstalterna strävar man efter att märkbart öka Venture Capital-finansieringen. Målet är att trygga finansieringen av affärsverksamhet och tillväxt i synnerhet i företag som växer och internationaliseras. Regeringen sörjer för en tillräcklig kapitalisering av Finlands Industriinvestering. De återstående hindren för att utländska fondplaceringar skall kunna etablera sig i Finland röjs på grundval av en utredning i saken. Skattefriheten för allmännyttiga sammanslutningars placeringar i riskkapitalfonder och olistade företag utreds.

Finlandsbilden stärks. Nätverket av internationella innovationscentra utvidgas. Finansieringen av export och internationalisering ökas. Etableringen av utländska företag i Finland främjas. Finansieringen av Millenium-teknologipriset tryggas.

Som ett led i stärkandet av den nationella innovationspolitiken utarbetas en nationell strategi för industriella rättigheter och upphovsrätt. Särskild uppmärksamhet fästs vid möjligheterna för små och medelstora företag och enskilda uppfinnare att använda olika skyddsformer och därigenom förbättra de kommersiella möjligheterna för olika slags produkter.

En överföring av de industriella rättigheterna och upphovsrätten till arbets- och näringsministeriet utreds i samband med beredningen av organisationen för det nya ministeriet. De missförhållanden som hänför sig till beskattningen av upphovsrätten avhjälps. Regeringen förbättrar förutsättningarna för enskild uppfinningsverksamhet.

9.2 Företagspolitik

Regeringen vidtar intensifierade åtgärder för att förbättra förutsättningarna för företagsverksamhet och skapa en allt gynnsammare företagsmiljö. Teknologigrunden,

affärskompetensen och produktiviteten i särskilt små och medelstora företag stärks. Företagens förutsättningar för tillväxt och internationalisering förbättras.

Regeringen fortsätter att vidta åtgärder för att företagsfostran görs mångsidigare och breddas i både grundskolan och gymnasiet. Regeringen utökar möjligheterna att studera företagarkunskap och företagarfärdighet i yrkesutbildningen och i högskoleutbildningen inom olika vetenskapsområden.

Byråkratin i anslutning till företagsamhet minskas och skäligheten av de påföljdsavgifter som hänför sig till beskattningsförfarandet följs upp. Projektet för bedömning av författningarnas verkningar (SÄVY) fortsätter.

Systemet med startpeng för nya småföretag utvecklas. Utvidgningen av systemet så att det även omfattar personer som blir företagare efter att ha varit i löne- och hemarbete och personer som slutfört sina studier permanentas från ingången av 2008. Tröskeln för att lämna en anställning hos en arbetsgivare och bli självständig företagare sänks.

Det arbete för omstrukturering och samordning av företagstjänster som inlett vid handels- och industriministeriet fortsätter i enlighet med omstruktureringen av servicesystemet FöretagsFinland.

Regeringen fortsätter att vidta åtgärder för att förbättra verksamhetsbetingelserna för familjeföretag. Familjeföretagen spelar en viktig roll när det gäller att stärka det inhemska ägandet och sysselsättningen av finländare. I syfte att sporra kvinnors företagsamhet säkerställs att den särskilda finansieringen är tillräcklig. Företagsamheten inom skapande branscher påskyndas genom att man startar ett särskilt projekt för ändamålet.

Effekterna av företagsstöden förbättras genom att finansiering riktas till främjandet av företagets kompetens, tillväxt, bildande av nätverk och internationalisering. Bevilningsfullmakterna för investerings- och utvecklingsfinansiering ökas. Systemet med transportstöd fortsätter.

Möjligheterna att inom ytterst glest bebyggda områden ta i bruk verksamhetsstöd som kan beviljas inom ramen för EU-bestämmelserna (t.ex. datakommunikationskostnader och elaccis) utreds.

Regeringen fortsätter att vidta åtgärder för att minska de problem som föranleds av plötsliga strukturförändringar. I budgeten reserveras särskilda finansieringskvoter för dessa åtgärder.

Turistnäringen erbjuder stora möjligheter för Finland. Centralens för turistfrämjande uppgift ses över med målet att förbättra effektiviteten utifrån det beredningsarbete som gjorts.

Träproduktindustrins och träbyggandets internationella konkurrenskraft förbättras genom att det näringspolitiska programmet för branschen fortsätter och revideras. För uppgiften att koordinera programmet tillsätts en särskild ledningsgrupp.

Gruvlagen revideras så att i den å ena sidan beaktas tryggheten av miljöaspekterna, medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter och medborgarnas levnadsförhållanden, kommunernas möjligheter att påverka samt markägarnas rättigheter och å andra sidan säkerställs förutsättningarna för utvecklande av malmletning och gruvdrift.

Investeringsstödet till bybutiker fortsätter. Den nuvarande regleringen av butikernas öppethållning klarläggs.

Lagstiftningen och förvaltningen i fråga om försörjningsberedskapen revideras på basis av det arbete som utförts av en arbetsgrupp som utrett frågan.

Regeringen främjar på ett övergripande sätt det ekonomiska samarbetet med Ryssland och stöder genom sina åtgärder företagens kunskaper om Ryssland genom att stärka kunnandet hos företagarna och deras anställda.

9.3 Konkurrens- och konsumentpolitik samt politik gällande den inre marknaden

Regeringen utreder behoven av att revidera lagen om konkurrensbegränsningar och genomför de ändringar som behövs. Regeringen säkerställer genom konkurrenspolitiska åtgärder att förutsättningarna för den privata och offentliga serviceproduktionen är jämlika. Verksamheten vid den rådgivningsenhet för offentlig upphandling som bedrivs i samarbete med Finlands Kommunförbund permanentas så att dess oavhängighet tryggas.

Regeringen fäster särskild uppmärksamhet vid att den lagstiftning som gäller EU:s inre marknad utvecklas på ett förutseende sätt och att man vidtar aktiva åtgärder för att göra lagstiftningen mer fungerande.

Tjänstedirektivet genomförs på ett effektivt sätt.

Ett nytt konsumentpolitiskt program utarbetas för åren 2008–2011. I beredningen av programmet beaktas förändringarna i konsumenternas omvärld, erfarenheterna av det nuvarande programmet samt riktlinjerna för den konsumentpolitiska strategi för åren 2007–2013 som godkänts i EU.

10 VÄLFÄRDSPOLITIKEN

10.1 Med uppmuntran och omsorg mot 2010-talet

Den åldrande befolkningen, omvälvningen i arbetslivet och globaliseringen innebär nya utmaningar för det finländska välfärdssamhället och arbetslivet. Regeringens mål är att genom uppmuntran och omsorg stärka människornas grundtrygghet och trygghet i vardagen, göra tjänsterna effektivare och mångsidigare samt att öka den mänskliga välfärden. Finlands välfärd på 2010-talet förutsätter en stark ekonomi och en hög sysselsättningsgrad. Målet med reformerna i arbetslivet och inom den sociala tryggheten är att garantera en tillräcklig och heltäckande social trygghet för alla.

Regeringen har som mål att genomföra kundcentrerade tjänster och goda rutiner genom ett gott samarbete mellan socialvården, primärvården och den specialiserade sjukvården.

Inom social- och hälsovården förbättras servicesystemets kvalitet, verkningsfullhet och kostnadseffektivitet. I bruktagandet av ny teknik effektiviseras och servicesystemet görs mer genomskinligt samtidigt som styrningen förbättras. Medborgarnas förutsättningar att delta i samhället och deras möjligheter till egna initiativ och medverkan förbättras. En kunnig personal som mår bra är utgångspunkten för verksamheten.

10.2 Sporrande och rättvis social trygghet

Regeringen inleder en stegvis reform av den sociala tryggheten. De första propositionerna överlämnas till riksdagen senast under höstsessionen 2008. Ärendet bereds i en av regeringen tillsatt kommitté där också arbetsmarknadsorganisationerna är representerade.

Syftet med reformen av den sociala tryggheten är att göra arbete mer sporrande, minska fattigdomen och trygga en tillräcklig grundtrygghet i alla livssituationer.

För att arbetsmarknaden skall fungera bättre övervägs samtidigt en reform av beskattningen, grundtryggheten (inklusive bostadsbidraget) och utkomstskyddet för arbetslösa. Stödmottagarnas ställning förbättras genom att systemet görs enklare och tydligare. Reformen genomförs så att finansieringen av den sociala tryggheten också på lång sikt vilar på en hållbar grund. I samband med reformen av den sociala tryggheten utreds också beskattningen av sociala förmåner och klientavgifterna.

De beslut av regeringen som gäller arbetslivets socialförsäkringslagstiftning och förtjänstskyddet bereds i samarbete med arbetsmarknadsparterna.

10.3 Täckande och effektiva social- och hälsovårdstjänster

Finlands ekonomiska framgång och konkurrenskraft bygger på friska och välmående människor. Social- och hälsovårdspolitiken har som mål att främja hälsan, funktionsförmågan och initiativförmågan samt att minska hälsoskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper.

Dessutom bör man sörja för ett skäligt utkomstskydd och en bevarad arbetsförmåga samt säkerställa att fungerande basservice finns tillgänglig för medborgarna, oberoende av bostadsort och förmögenhet. Tillgången till social- och hälsovårdstjänster garanteras på finska och svenska. Strävan är också att trygga social- och hälsovårdstjänster på samiska.

Regeringen har som mål att trygga en stabil finansiering av social- och hälsovården samt tillgängliga tjänster. Uppnåendet av målen för kommun- och servicestrukturreformen säkerställs och nödvändiga ändringar i lagstiftningen bereds. För att skiljelinjerna mellan primärvården och den specialiserade sjukvården skall bli mindre skarpa och för att samarbetet skall vara större slås folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård ihop till en lag om hälso- och sjukvård.

Primärvårdens ställning stärks. För genomförande av servicestrukturreformen utvecklas framför allt primärvården och det sociala arbetet, akutvården samt den psykiska hälsovården och alkohol- och drogarbetet. Särskild uppmärksamhet ägnas åt att identifiera psykiska problem hos barn, unga, människor i arbetsför ålder och äldre samt åt tillgängliga tjänster och kompetens inom den psykiska hälsovården.

Vårdgarantin inom hälso- och sjukvården utvärderas med avseende på hur väl den fungerar, och nödvändiga ändringar görs i tidsfrister och tillvägagångssätt.

Ett politikprogram för hälsofrämjande inleds. Tjänsterna inom företagshälsovården utvecklas.

Servicehandledningen utvecklas. Utvecklingen av elektroniska informationssystem fortsätter.

Ansvar för att ordna service bör behållas hos kommunerna och finansieringen skall i huvudsak grunda sig på statsandelar och kommunernas egna skatteinkomster. För att trygga tillgången till tjänster och tjänsternas kvalitet bör den finansiella basen ses över också i fråga om klientavgifterna. Inom social- och hälsovården skapas ett rättvisare system med avgiftstak för att förbättra ställ-

ningen för dem som använder tjänster och läkemedel i stor utsträckning. Samtidigt revideras systemet så att klientavgifterna inte leder till icke-ändamålsenliga vårdval.

Medborgarnas likställdhet garanteras genom att tjänsteanvändarnas rättigheter stärks. Kvalitetsrekommendationerna för tjänster revideras med en höjd bindningsnivå som mål. Utvärderingen av verksamhetens och tjänsternas kvalitet och verkningsfullhet samt övervakningen och styrningen av tjänster effektiviseras. Resurserna för de inrättningar som lyder under social- och hälsovårdsministeriet omfördelas så att dessa mål kan uppnås.

Gränserna mellan öppenvården och institutionsvården avlägsnas gradvis i socialförsäkringarna.

Att personalen åldras och går i pension är en stor utmaning. På social- och hälsovårdens resultat och tjänsternas kvalitet inverkar väsentligt kompetensen hos och storleken på den yrkeskunniga personalen. Särskild vikt fästs vid den nationella och regionala prognostiseringen av arbetskraftsbehovet. I social- och hälsovårdstjänsterna tryggas en tillräcklig yrkeskunnig personal genom arbetslivsinriktad utbildning, konkurrenskraftiga löner, utveckling av arbetets innehåll och arbetsledningen och möjligheter att lära sig nytt och utvecklas samt att påverka sitt eget arbete.

Kommunernas tjänsteproduktion kompletteras av den privata sektorn och den tredje sektorn. Användningsområdet för den kommunala servicesedeln utvidgas på ett ändamålsenligt sätt till social- och hälsovården. Servicesedeln kommer att omfatta hemsjukvården från ingången av 2008.

Nivån på de Fpa-ersättningar för tandläkararvoden som betalas till de försäkrade ändras så att den faktiska ersättningsnivån stiger till 40 procent av ersättningsgrunden.

Den snedvridning av konkurrensen som följer av den dolda mervärdesskatt som ingår i privata social- och hälsovårdstjänster utreds.

En effektivare användning av offentliga lokaler inom hälso- och sjukvården möjliggörs utan att det inverkar på den ersättning som klienten får från sjukvårdsförsäkringen.

En social garanti genomförs genom att tidsfrister för bedömningen av tjänstebehovet införs gradvis i fråga om centrala socialtjänster.

De äldres rätt till god vård tryggas. Tjänsterna inom äldreomsorgen reformeras med målet att stärka framför allt hemvården och att utveckla relaterade stöd-tjänster. I äldreomsorgen och utvecklingen av tjänster för de äldre är stärkandet

av de äldres funktionsförmåga, initiativförmåga och självständighet centralt. Det rehabiliteringsinriktade greppet stärks.

För trygghet av en heltäckande äldreomsorg förbättras samordningen av vårdbidraget, social- och hälsovårdstjänsterna, närståendepenningen och hushållsavgiften så att de kompletterar varandra på ett friktionsfritt sätt.

Åldersgränsen för bedömning av äldre personers behov av tjänster sänks och metoder för bedömningen utvecklas för säkrande av enhetlig praxis i hela landet. Ett täckande rådgivnings- och servicenät för äldre skapas i hela landet och antalet förebyggande hembesök utökas.

Regeringen har som mål att sörja för hela veterangenerationens välfärd. Den sociala tryggheten och tjänsterna för veteraner och krigsinvalidier utvecklas. Framför allt tillräcklig hemservice och mer individuell rehabilitering än hittills bör ombesörjas.

Närståendevården utvecklas utgående från de utredningar som gjorts. Förutsättningar att utöka antalet personer som omfattas av närståendepenningen skapas. Närståendevårdarnas förutsättningar att orka i arbetet ombesörjs genom att möjligheterna att ta ut lagstadgade lediga dagar förbättras. Närståendevårdarnas tillgång till alternativ vård förbättras. Möjligheterna att överföra närståendepenningen till Folkpensionsanstalten utreds. Möjligheterna att utveckla systemet med vårdledighet så att det blir lättare att kombinera arbete och närståendevård utreds.

Systemet med läkemedelsersättning revideras så att de stigande kostnaderna hålls i styr. Social- och hälsovårdsministeriet bereder ärendet i en särskild arbetsgrupp.

I fråga om ersättningar för framför allt nya läkemedel beaktas läkemedlens kostnadsnytta i sjukvården. Trygg läkemedelsbehandling främjas och en täckande läkemedelsförsörjning säkerställs.

För trygghet av en rättvis ställning för handikappade utarbetas ett handikappolitiskt program där de centrala åtgärderna för de närmaste årens handikappolitik stakas ut. Samordningen av lagen om service och stöd på grund av handikapp och specialomsorgslagen fortsätter.

Systemet med personliga assistenter för handikappade utvecklas etappvis. I anslutning till kommun- och servicestrukturreformen stärks finansieringen av handikappservicen och utvecklas sätten att ordna och producera tjänster för genomförande av handikappades likställighet. Handikappade personers aktiva medverkan i samhället och arbetslivet stöds.

Regeringens mål är ett tillgängligt samhälle där alla har lika möjligheter. Särskild vikt bör fästas vid tillgängligheten i informationssamhället, bl.a. genom att nya möjligheter att trygga tjänster för handikappade utnyttjas.

10.4 Social- och hälsovårdens serviceinnovationsprojekt

Inom social- och hälsovården genomförs ett serviceinnovationsprojekt som bl.a. siktar på förbättring av medborgarnas initiativförmåga, medverkan och verksamhetsbetingelser, utveckling av arbetsfördelningen, förbättring av verksamhetens och tjänsternas verkningsfullhet och kostnadseffektivitet samt mångsidigare tjänster.

Projektet syftar också till att göra beslutsfattandet och de olika systemen genomskinligare, till en utvärdering av systemet med många finansieringskanaler och till en effektivare styrning. Dessutom utvecklas utnyttjandet av ny teknik samt kommersialiseringen och exporten av service- och teknikinnovationer inom social- och hälsovårdsområdet. I samband med projektet inleds utvecklandet av goda rutiner för tryggnad av tjänster för äldre personer på glesbygden. Projektet samlar och utnyttjar kunskaper och resurserna hos de existerande offentliga aktörerna inom branschen.

10.5 Familjernas välfärd

Regeringen binder sig till att minska illamåendet och risken för utslagning bland barn, unga och familjer. Barnfamiljernas fattigdom minskas och strävan är att ingripa i ojämlikhetsutvecklingen genom att förbättra barnfamiljernas ekonomiska ställning. Ett politikprogram för barns, ungas och familjers välfärd inleds.

Barnbidraget för ensamförsörjare höjs med 10 euro i månaden från och med 1.1.2008 och moderskaps-, faderskaps- och föräldradagpenningarnas samt sjukdagpenningens miniminivå höjs till samma nivå som arbetsmarknadsstödet från och med 1.1.2009.

Familjerna får genuina möjligheter att välja den bästa dagvårdsformen för sina barn. Tjänsterna inom tidig fostran görs mångsidigare genom ökade möjligheter till dagvård på deltid samt genom ökad verksamhet på öppna daghem och i klubbar. Förutsättningarna för familjedagvård förbättras.

En reform av dagvårdslagstiftningen genomförs.

Nivån på stödet för privat vård av barn höjs till 160 euro i månaden och stödet för hemvård höjs med 20 euro i månaden från och med 1.1.2009. Barnbidragen höjs med 10 euro i månaden från och med det tredje barnet 1.1.2009.

För främjande av familjernas välfärd förbättras småbarnsföräldrarnas möjligheter att tillbringa tid med sina barn. Nivån på den partiella vårdpenningen höjs till 90 euro från och med 1.1.2010, så att den bättre kompenserar det lönebortfall som följer av den förkortade arbetstiden. Samtidigt utvidgas den partiella vårdpenningen till att omfatta företagare.

Faderskapsledigheten förlängs med två veckor. Reformen genomförs i budgeten för 2010. Under valperioden utreds möjligheten till en mer omfattande reform av systemet med föräldraledigheter. För att kvinnornas faktiska jämställdhet i arbetslivet skall bli verklighet ersätts arbetsgivarnas kostnader för arbetstagarnas föräldraskap bättre än hittills. Kostnaderna för familjeledigheter delas jämnare än hittills mellan arbetsgivarna inom mans- och kvinnodominerade branscher, och samhällets finansiella bidrag utökas.

Adoptivfamiljernas jämlika ställning med biologiska familjer främjas. Inom primärvården betonas tjänster för barn och unga. Barnfamiljernas möjligheter till hemservice förbättras.

Tjänster för barnfamiljer koncentreras till familjecentraler. Familjerna stöds och möjligheterna att välja tjänster förbättras genom ett ökat samarbete mellan den offentliga sektorn, den privata sektorn och den tredje sektorn. Det förebyggande arbetet i par- och familjerådgivningen stärks.

Skolhälsovården utvecklas som en del av elevvården. Tillgången till, kvaliteten på och verkningsfullheten av studenthälsan säkras. Framför allt utvecklas hälso- och sjukvården för yrkeshögskolestuderande. Tillgången till psykiatriska tjänster för barn och unga samt tillgången till psykiatrisk vård säkras.

Det praktiska genomförandet av den nya barnskyddslagen tryggas, liksom det fortsatta utvecklingsarbetet på nationell nivå. Familjevårdslagstiftningen revideras med målet att flytta fokus till familjevård när det gäller vård utom hemmet. Familjearbetet stärks som en del av stödåtgärderna inom öppenvården i barnskyddet.

10.6 En hållbar pensionspolitik

Grunden och målsättningen för en hållbar pensionspolitik utgörs av ekonomisk tillväxt, allmänt förtroende för systemets hållbarhet och strävanden att få människor att orka längre i arbetslivet. Folkpensions- och arbetspensionssystemen bildar den lagstadda basen för pensionssystemet.

Frågor som gäller arbetspensioner bereds i samarbete med centrala arbetsmarknadsorganisationer. I samband med detta utreds huruvida den konsumtionskorg som används som grund för de indexjusteringar som tryggar de sociala förmåner-

nas köpkraft behandlar medborgare med olika konsumtionsprofiler, såsom äldre personer som får folkpension eller arbetspension, på ett ändamålsenligt sätt.

Folkpensionerna höjs med 20 euro i månaden från och med 1.1.2008. En modell som bättre än hittills tryggar försörjningen för dem som har de minsta pensionsinkomsterna bereds före 31.12.2009.

Konkurrensen inom arbetspensionsbranschen främjas utgående från utredningen om konkurrensförhållanden inom arbetspensionssystemet. Möjligheterna till överföringar av försäkringsbestånd mellan samtliga arbetspensionsanstalter och av verksamhetskapital i samband med dem utreds.

Tillsynen av försäkrings- och finansbranschen slås ihop. Den gemensamma tillsynen inleds vid ingången av 2009. För beredningen av lagstiftning inom försäkringsbranschen svarar fortsättningsvis social- och hälsovårdsministeriet.

Ibrukttagandet av en frivillig omsorgsförsäkring och omsorgsfond utreds.

10.7 Alkohol- och drogpolitik

Genomförandet av det nationella alkoholprogrammet fortsätter. Det förebyggande alkohol- och drogarbetet effektiviseras genom att tidigt ingripande görs till en bestående verksamhetsmodell inom primärvården och företagshälsovården. Beskattningen av alkoholdrycker och tobaksprodukter skärps på folkhälsogrunder.

Genom en målmedveten alkohol- och drogpolitik minskas föräldrars alkoholbruk och de skador som åsamkas barnen av föräldrarnas alkoholbruk. För trygghet av barnens rättigheter säkras vård för gravida kvinnor med alkohol- och drogproblem. Tillräckliga stödtjänster för barn till föräldrar med alkohol- och drogproblem tryggas.

Tobakslagstiftningen revideras genom att tillgången på tobaksprodukter begränsas, genom en effektivare övervakning och genom förebyggande åtgärder som riktas framför allt till barn och unga.

10.8 Övrig social- och hälsovårdspolitik

Stipendiaters sociala trygghet förbättras från ingången av 2009 så att stipendiaterna på basis av de stipendiebelopp som beviljats för arbete tryggas pensionskydd, sjukförsäkringsskydd, skydd mot olycksfall i arbetet och utkomstskydd för arbetslösa. Utkomstskyddet för arbetslösa förbättras för dem som verkar inom vetenskapen och konsten genom att lagstiftningen preciseras.

Utvecklingen av och åtgärdandet av bristerna i den sociala tryggheten för företagare fortsätter.

Genom att avbytarsystemet utvecklas stärks lantbruksföretagarnas förutsättningar att orka i arbetet samt deras arbetsförmåga och hälsa. Antalet semesterdagar för lantbruksföretagare utökas med en dag från ingången av 2008 och med ytterligare en dag från ingången av 2010. Regeringen börjar stegvis genomföra de förslag som framförts av arbetsgruppen för utveckling av avbytarservicen för lantbrukare. Ett avbytarsystem för pälldjursuppfödare skapas och ett försök med vikariehjälp för renskötare genomförs.

Lantbruksföretagarnas arbetshälsa främjas genom att tjänsterna inom företagshälsovården görs mer fungerande och genom att tillgången till tjänster förbättras. Ersättningsystemet utvecklas så att lantbruksföretagarna alternativt kan skaffa sig företagshälsovårdstjänster av en privat tjänsteproducent.

Organisationernas möjligheter att erbjuda verksamhet som stöder välbefinnandet och förebygger utslagning förbättras. Stödet till organisationerna styrs så att det inte strider mot konkurrenslagstiftningen och riktas till icke-vinstsyftande verksamhet. Organisationernas möjlighet att verka som allmännyttiga, icke-vinstsyftande aktörer säkras. Möjligheterna att förbättra medborgarorganisationernas verksamhetsbetingelser genom att donationer till organisationerna görs skattefria upp till en viss gräns utreds.

10.9 Utveckling av arbetslivet

Regeringen har som mål att var och en med sitt eget kunnande och sin egen förmåga skall kunna delta i samhällsbygget genom att arbeta. Målet är att stödja en ökad produktivitet och tillgång till arbetskraft. Arbete är också det bästa medlet när det gäller att förebygga utslagning och avvärja fattigdom.

Arbetstagarnas höga kompetens, en atmosfär som sporrar till kreativitet, arbetshälsa och en fungerande arbetsmarknad är viktiga nationella framgångsfaktorer. Arbetslivet utvecklas i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna så att flexibilitet och trygghet utgör en balanserad helhet.

Regeringen genomför i rask takt de förslag som framställts av den arbetsgrupp som utrett visstidsanställningar och inleder de fortsatta utredningar som arbetsgruppen föreslagit. I fråga om den offentliga sektorns personalpolitik främjar regeringen uppkomsten av fasta anställningsförhållanden. För att garantera att arbetskraften räcker till inom den offentliga sektorn utvecklas ett program som med hjälp av löner, fasta anställningsförhållanden och anställningsvillkor skall säkra att arbetskraften stannar inom sektorn och att sektorn är attraktiv.

Programmen för utveckling av arbetslivet fortgår och separata program slås ihop till en fungerande helhet. Målet är att de goda rutiner som programmen producerat utnyttjas effektivt i samarbete med olika parter. För förbättrande av produktiviteten inom den offentliga förvaltningen fästs särskild vikt vid ledar- och chefskompetens samt vid utnyttjande av modern kommunikationsteknik.

En permanent lag om alterneringsledighet stiftas efter att man kommit överens om finansieringen av systemet. Möjligheten att utsträcka systemet med alterneringsledighet till företagare utreds.

Regeringen utvecklar i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna arbetsmarknadens avtalssystem så att det fungerar bättre. Målet är också att förbättra förutsättningarna för lokala avtal, vilket förutsätter att en jämlik förhandlingsposition tryggas på arbetsplatserna för de olika parterna och för samtliga personalgrupper.

I arbetstidspolitiken främjar regeringen mångsidiga arbetstidsarrangemang som stöder sysselsättning, gör det lättare att kombinera arbete och familj och beaktar företagens och personalens behov. Regeringen främjar utvecklandet av system med arbetstidsbanker genom att undanröja hinder i lagstiftningen.

Övervakningen av att arbetstidslagen iakttas skall ytterligare effektiviseras. Företagshälsovårdens möjligheter att utveckla arbetsplatsen som helhet och förbättra arbetshälsan utnyttjas. Särskild vikt fästs vid ledning av och psykiskt arbetarskydd för äldre arbetstagare.

Staten som arbetsgivare belönar sin personal för goda språkkunskaper så att språklagens syfte fylls.

10.10 Arbetskraftspolitik

En fungerande arbetsmarknad förutsätter effektiv arbetsförmedling och arbetslivsriktad utbildning så att lediga arbetsplatser och arbetssökande möts. Genom tillräckligt tidiga och snabba åtgärder kan man bäst främja sysselsättningen för personer som blir utan jobb och på så sätt undvika att arbetslösheten drar ut på tiden och att personerna slås ut från arbetsmarknaden. Betydelsen av att förutse behovet av arbetskraft och utbildning framhävs. Detta förutsätter att fungerande samarbetsformer skapas mellan arbetsmarknadsparterna, arbetskraftsmyndigheterna och utbildningssystemet, både på nationell och på regional nivå.

Statens arbetskraftspolitik revideras med målet att arbetssökande och arbetsplatser skall mötas bättre, att främja nya arbetsplatser och företag samt att minska arbetslösheten och förebygga utslagning.

För att detta mål skall nås omfördelas sysselsättningsanslagen så att de bättre än hittills stöder arbetslösa personers sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Detta innebär att hushållsavdraget förbättras, att försöket med låglönestöd utvidgas till unga och att läroavtalsutbildningen och verkstadsverksamheten för unga utökas.

Vid dimensioneringen av de sysselsättningsåtgärder som finansieras med medel inom arbetsministeriets ramar beaktas sysselsättningsutvecklingen. Dessutom utreds möjligheterna att utveckla låglönestödet så att det kan användas till att i ännu större omfattning stödja konkurrenskraften och sysselsättningen när det gäller arbete med låg produktivitet.

Effekterna av arbetskraftspolitiska åtgärder, såsom arbetskraftsutbildning och stödsysselsättning, måste förbättras väsentligt och målet skall klart och tydligt vara att den som deltagit i åtgärderna blir sysselsatt. Målet är att sysselsättningen för dem som slutfört åtgärder inom den aktiva arbetskraftspolitiken under valperioden stiger till i genomsnitt minst 40 procent.

För att sporra arbetslösa arbetssökande till aktivitet höjs den ersättning för uppehälle som betalas i samband med arbetsmarknadsstödet.

Sysselsättningsanslag anvisas till yrkesinriktad arbetskraftsutbildning som genomförs tillsammans med företagen samt till stödsysselsättning inom företagen. Utbildningen skräddarsys så att den bättre än hittills motsvarar företagens behov. Andelen utbildning som genomförs genom samordnad upphandling med företagen utökas. Framför allt förbättras de tjänster som erbjuds små företag.

Anvisningarna till arbete utökas för tryggnad av tillgången på arbetskraft. Åldersgränsen för skyldigheten att delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte slopas och arbetsverksamhetens innehåll utvecklas så att det motsvarar deltagarnas individuella behov. Den mellanliggande arbetsmarknaden utvecklas så att den fungerar bättre och förutsättningar skapas för snabb sysselsättning för alla arbetssökande. Möjligheterna att starta företag med hjälp av startpeng stärks genom att perioden för startpeng förlängs till högst 18 månader och genom att systemet permanentas.

Omställningsskyddet utvecklas tillsammans med arbetsmarknadsorganisationerna så att det blir mer täckande och fungerande, samtidigt som innehållet utvecklas. Åtgärderna skräddarsys så att de bättre än hittills motsvarar de individuella behoven. Målet är en beredskap att reagera snabbt på plötsliga strukturförändringar. Aktiv information ges om omställningsskyddets möjligheter. Omställningsskyddet utvecklas så att det fungerar bättre genom att tillräckliga resurser tryggas för skyddet.

Lagstiftningen om sociala företag revideras så att de som deltar i psykiatrisk rehabilitering, de som får rehabiliteringsstöd och de som har pensionen vilande bättre än hittills skall kunna sysselsättas i sociala företag. Möjligheterna till långvarig eller till och med varaktig lönesubvention för funktionshindrade anställda hos samtliga arbetsgivare utreds.

Arbetsförmedlingen utvecklas så att den utgår från kundens behov. En kartläggning av den arbetssökande görs inom två veckor efter anmälan som arbetslös. Arbetskraftsbyråernas öppettider ändras så att de bättre betjänar kunderna. Systemet med personliga kontaktpersoner tas i bruk på samtliga Arbetskraftsbyråer.

De elektroniska tjänsterna utvecklas så att arbetsgivarkunderna så lätt som möjligt kan få information om de arbetssökande.

Civiltjänsten reformeras.

10.11 Bättre jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdheten mellan könen är en centralt värdering i det finländska samhället. Regeringen förbinder sig som helhet att målmedvetet främja jämställdheten i allt beslutsfattande. Män och kvinnor skall ha lika förutsättningar på alla livsområden.

Regeringens mål är en klar minskning av löneskillnaderna mellan kvinnor och män under denna valperiod. Regeringen binder sig till ett likalönsprogram på trepartsbasis med åtgärder som genomförs under valperioden. Tillräckliga resurser tryggas för genomförandet av programmet.

Regeringen främjar systematiskt kvinnors karriärutveckling och kvinnligt ledarskap både inom den offentliga och inom den privata sektorn. Regeringen främjar åtgärder som minskar segregationen av arbetsmarknaden enligt kön. Möjligheterna att kombinera arbete och familj främjas i allt beslutsfattande, och män uppmuntras att ta ut familjeledigheter.

Regeringen säkerställer att könsperspektivet integreras i lagberedningen, budgetprocessen och i andra viktiga projekt redan i inledningsfasen. Ministerierna ordnar utbildning för främjande av frågan. Jämställdhetsmedvetenheten ökas i grundskolorna och lärarutbildningen och jämställdhetsmedveten undervisning inkluderas i barnträdgårdsläroinbildningen. När det gäller tjänsterna inom social- och hälsovården och arbetet för att minska hälsoskillnaderna beaktas även könsperspektivet. Verksamhetsbetingelserna och resurserna för myndigheter och kvinnoorganisationer som utför jämställdhetsarbete stärks.

Regeringen lämnar under valperioden en redogörelse till riksdagen om jämställdheten mellan kvinnor och män.

Regeringen stöder arbetsmarknadsorganisationernas ömsesidiga åtgärder för främjande av jämställdhet mellan könen och lika lön.

Regeringen är beredd att genom en förhöjd statsandel stödja en löneuppgörelse inom den kommunala sektorn som främjar konkurrenskraftiga löner inom kvinnodominerade branscher. Storleken på den förhöjda statsandelen beror på hur väl löneuppgörelsen inom den kommunala sektorn kan inriktas på kvinnodominerade branscher med utbildad arbetskraft där lönerna inte motsvarar arbetets krav.

11 MILJÖPOLITIKEN

Genom miljöpolitiken strävar man efter att befästa Finlands ställning som ett informations- och kunskapssamhälle med en erkänt högklassig miljövård. Medborgarnas välfärd och ekonomiska konkurrenskraft grundar sig på konsumtion och produktion enligt villkoren för en ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbar utveckling.

Finland deltar aktivt i internationellt samarbete för att lösa globala miljöproblem och främja de gemensamma miljöpolitiska målen. Inom den internationella politiken och särskilt i utvecklandet av spelreglerna för den internationella handeln betonas miljövärdena och principerna för hållbar utveckling.

Regeringen tar sikte på målen enligt EU:s sjätte miljöprogram och handlingsprogrammet från mötet i Johannesburg samt arbetar i anslutning till detta för att hejda minskningen av den biologiska mångfalden. Den nationella strategi för hållbar utveckling som antogs 2006 verkställs i samarbete mellan förvaltningsområdena. Programmet för hållbar konsumtion och produktion genomförs.

I alla beslutsprocesser inom den offentliga förvaltningen förbättras samordningen och balanseringen av de ekonomiska, sociala och ekologiska aspekterna. Miljöfostran stärks på alla skolstadier.

Miljöteknologin främjas i samarbete med miljöförvaltningen och andra aktörer som är verksamma inom sektorn i fråga. Miljö- och vattenteknologin utvecklas också med beaktande av eventuella exportmöjligheter.

Statsförvaltningen förpliktas och kommunerna sporras att göra upp program för hållbar utveckling i anslutning till sin verksamhet.

11.1 Östersjön och vattenskyddet

Den viktigaste metoden för räddandet av Östersjön är att bedriva gränsöverskridande samarbete och att förbättra närområdessamarbetet. Ett fördjupat samarbete med Ryssland eftersträvas. Mellan alla Östersjöstater skapas ett dynamiskt samarbete inom forskning och statistik samt i fråga om teknologiutveckling.

Miljösäker sjöfart inom Östersjöområdet säkerställs genom att Östersjöstaterna och de övriga aktörerna enas om gemensamma regler. Regeringen deltar i beredningen av HELCOM:s handlingsprogram för skydd av Östersjön. Ett viktigt mål som skall ingå i handlingsprogrammet är införandet av totalförbud för fartygens avloppsvattenutsläpp inom hela Östersjöområdet. Oljebekämpningsberedskapen förbättras alltjämt. Ett kompetenscentrum för oljebekämpning inrättas i Borgå.

Inom ramen för det nationella Östersjöprogrammet och i enlighet med riktlinjerna för vattenskyddet fortsätter åtgärderna för att minska näringsbelastningen från bosättning, industri, jordbruk och glesbebyggelse. Östersjöländerna gör upp ett scenario (Sterns modell) för att skydda Östersjön samt utreder alternativens samhälleliga och ekonomiska konsekvenser.

Genom planering av vattenvården påverkas dels minskningen av belastningen från tillrinningsområden, dels förbättrandet av tillståndet i framför allt kustvatten och älvar. Dessutom vidtas återställningsåtgärder för att minska den inre belastningen i vattendrag.

Forskningen kring miljökonsekvenser effektiveras och tillsammans med olika aktörer inom sektorn utvecklas kostnadseffektiva metoder för skyddet av vattendrag.

11.2 Den biologiska mångfalden

Den strategi för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald som sträcker sig till 2016 genomförs med den målsättningen att minskningen av den biologiska mångfalden hejdas och att en gynnsam utveckling av mångfalden etableras.

De frivilliga skyddsåtgärderna fortsätter inom skyddet av skogsnaturen, och en fortsättning på Metso-programmet tryggas. Funktionsdugligheten i fråga om ersättningsystemet enligt naturvårdslagstiftningen säkerställs så, att markägarna kompenseras för betydelsefull olägenhet.

Hållbar turism och rekreationsaktiviteter främjas i naturskyddsområdena. Jakt och fiske kommer i regel att tillåtas inom de s.k. andra naturskyddsområden som inrättas med stöd av den under revidering varande naturvårdslagen och som grundar sig på Natura-nätverket. Beträffande jakt och fiske fattas beslut från fall till fall inom respektive område och med beaktande av allemansrätten, rekreationsaspekterna och naturvärdena. De behövliga begränsningarna bereds i samarbete med olika intressegrupper.

Genomförandet av naturskyddsprogrammen och nätverket Natura 2000 slutförs och tillräckliga resurser reserveras för de behövliga markanskaffningarna. Nätverket av stadsparker utvecklas. Möjligheterna att inrätta en nationalpark i Sibbo storskog och Bottenhavets nationalpark utreds.

Regeringen ombesörjer att de åtaganden som för statens del införts i samband med skyddsbeslut uppfylls.

En begränsning av den ökande stammen av storskarv i regioner som visat sig speciellt problematiska tillåts.

11.3 Avfallshantering samt vatten och avlopp

En totalreform av avfallslagen genomförs. Avfallshanteringskedjan utvecklas genom att förebyggandet av uppkomsten av avfall betonas i syfte att en sortering av avfallet skall leda till att avfallet styrs till ändamålsenlig återanvändning eller återvinning eller till energiproduktion i enlighet med avfallshierarkin. Bl.a. utreds hur spillojor som uppstår som biprodukt kan utnyttjas i form av värmeenergi.

För minimering av transporter utnyttjas försorterat avfall vid samförbränning i många anläggningar på olika håll i landet. Tillståndsförfarandena vid avfallshantering görs snabbare och enklare.

Gemensamma avloppsledningssystem stöds på sådana platser där ett sådant system är motiverat med tanke på miljöskyddet och av ekonomiska skäl. Tillräckliga resurser reserveras för omgivningsarbeten.

Marksanering i pälsfarmer som skall flyttas till följd av strängare kriterier på grundvattenområden understöds. Tillräckliga resurser reserveras för ändamålet. Hindren för produktion av bär och frukter utreds på grundvattenområden.

11.4 Förvaltning

Vid utvecklandet av miljöförvaltningen beaktas kommun- och servicestruktur-reformen. Behandlingen av miljöärenden görs snabbare och effektivare och servicen görs mer kundorienterad.

Områdesanvändningens planerings och framför allt landskapsplanernas förhållande till den lagstiftning som reglerar en hållbar hantering av naturresurser klarläggs. Anvisningarna om sakkomplexet revideras.

Vid miljöcentralerna inrättas styrgrupper som består av företrädare för olika intressegrupper. Styrgrupperna skall höra olika intressegrupper och delta i miljöcentralernas arbete.

11.5 Boende, markpolitik och byggande

Regeringens bostadspolitik har som mål att samordna människornas önskemål och behov gällande sitt boende med samhällets behov och hållbar utveckling. Regeringen främjar varje individs möjligheter att få tillgång till ett boende som motsvarar de individuella behoven och önskemålen.

För att stabilisera bostadsmarknaden påskyndas med gemensamma åtgärder från statens, kommunernas och de inom branschen agerandes sida tomt- och bostads-

utbudet så att detta svarar mot efterfrågan. Målet är att utöka en bostadsproduktion till skäligt pris så att tillgången till arbetskraft och näringslivets konkurrenskraft kan tryggas i synnerhet i tillväxtcentren. Staten fortsätter att till skäligt pris till kommunerna sälja mark som lämpar sig för bostadsproduktion. Försäljningen sker vid behov med utnyttjande av markanvändningsavtal.

En mångsidig användning av planläggnings- och markpolitiska instrument främjas i kommunerna i syfte att genomföra en god samhällsplanering och öka kommunernas markanskaffning och tomtutbud. Mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen görs ett åtgärdsprogram upp för breddning av ett tomtutbud till skäligt pris. Småhusproduktionen av hyreshus främjas. Modeller för skapande av bostadsområden som lämpar sig för tätt bostadsbyggande med främst småhusproduktion utvecklas, planläggningsprocesserna görs snabbare och systemen för sökande av ändring analyseras. Regeringen följer vilka konsekvenser den reform av markanvändnings- och bygglagen som trädde i kraft den 1 mars 2007 har haft när det gäller en försnabbad och mer flexibel planläggning. Planläggningen effektiveras alltjämt genom tydligare krav och tidtabeller i fråga om besvärstillståndsprocesserna. Besvärstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen tas i bruk i sådana beslut av en förvaltningsdomstol som gäller en detaljplan och i vilka det myndighetsbeslut som är föremål för besvären inte har ändrats.

Understöd för kommunaltekniska projekt beviljas med beaktande av ett intensifierat kommunalt samarbete i fråga om boende och markpolitik som rymmer med målen i PARAS-projektet. Samtidigt beaktas behovet av ARA-produktion till skäligt pris inom de områden som understöds. Skapande av enhetliga samhällsstrukturer och kompletterande byggande främjas. Befrielsen från överlåtelseskatt fortsätter till utgången av 2012 när kommunerna på bredare basis riktar ägandet av sina hyres- och bostadsrättsbostäder till regionala och riksomfattande kommunalt ägda aktörer.

Förutsättningarna för den hyres-, delägar- och bostadsrättsproduktion som staten stöder förbättras bl.a. genom att inkomstgränserna för valet av invånare slopas. Den behovsprövning som hänför sig till valet av invånare utvecklas med beaktande av det sociala ändamålet med hyresbostäder. Beviljandet av Aravalån upphör. Inom ramen för bekämpandet av grå ekonomi utreds möjligheten att skapa en offentlig informationstjänst genom vilken det kan säkerställas att en tjänsteleverantör har skött skatte-, arbetsgivar- m.fl. förpliktelser som sig bör. Avseende fästs vid att konkurrensen inom byggbranschen fungerar.

Med tanke på framför allt områden där efterfrågan på bostäder minskar, fortsätter man att utveckla bl.a. ackord- och understödssystem så att användningen av bostäderna blir mer mångsidig och så att bostadsbeståndet i fråga om skick och placering förnyas på ett sätt som bättre svarar mot efterfrågan.

Ett tväradministrativt program startas för att förbättra trivseln i förortsbetonade bostadsområden. Syftet är att förhindra segregering och att höja områdenas konkurrenskraft samt att utveckla fastigheternas användning och skick. Framför allt strävar man efter att aktivera det lokala utvecklingsarbetet.

En utredning görs om hur bestämmelserna i lagen om bostadsköp lämpar sig för köp av bostadsrätts- och delägarbostäder. Lagstiftningen om fastighetsfonder utreds och i anslutning därtill ses beskattningen av fastighetsfonder i aktiebolagsform över så, att de finska fastighetsfondernas internationella konkurrenskraft tryggas med tanke på riktande av investeringar till bl.a. hyresbostadsmarknaden i Finland.

Också inom bostadspolitiken görs förberedelser inför de krav som hänför sig till att befolkningen åldras och till att energieffektiviteten bör ökas. Med reparations- och energiunderstöd stöds i synnerhet byggande och reparation av hissar i bostadshus, reparation av äldre personers och handikappades bostäder så att dessa invånare skall kunna bo hemma samt förbättrande av energieffektiviteten i bostadsbyggnader. För reparations- och energiunderstöden reserveras tillräckliga anslag och dessa används för bl.a. energiunderstöd för miljövänlig konvertering av uppvärmningen i småhus samt för konditionsgranskningar genom vilka förbättrandet av energiekonomin i bostadsfastigheter utreds och för investeringar som förbättrar energieffektiviteten. Inkomstgränserna för reparationsunderstöden och de understöd som är avsedda för förbättrande av hushållsavloppsvattensystemen i bostadsfastigheter höjs. I fråga om strategin gällande reparationsbyggande kommer statsrådet att fatta ett principbeslut, i vilket målsättningen och statens satsningar för hanteringen av det kraftigt eskalerande behovet av grundliga renoveringar definieras.

Utifrån principbeslutet gynnas träbyggande och trävarubranschens konkurrensförmåga. I detta syfte utvecklas också bl.a. byggbestämmelserna. Strandbyggande och konvertering av fritidsbostäder till bostäder för åretombbruk underlättas med beaktande av de aspekter som gäller vattenskydd och naturvård. Förfarandet kan förutsätta att t.ex. vissa anvisningar ändras. Kommunernas ställning som tillståndsmyndighet i samband med strandbyggande klargörs.

Särskild vikt fästs vid säkrandet och utvecklandet av byggkvaliteten. Behoven av utbildning inom fastighets- och byggbranschen utreds och utbildningen utökas vid behov. Energisnålt byggande främjas genom en översyn av bl.a. byggbestämmelserna. Kunskaperna om byggnaders totala energiförbrukning utvidgas. Behovet av att byggnadstillsynen och byggbestämmelserna utvecklas kommer att bedömas för främjande av enhetliga tolkningar och byggkvalitet samt för stärkande av hållbar utveckling.

Grundläggande renovering av bostadsbeståndet främjas med tanke på amorterande av den ökande reparationsskulden och för säkrande av värdet på bostads-

förmögenheten. I fråga om grundläggande renovering av bostadsaktiebolagshus höjs andelen för räntestödslån och utvidgas konkurrensutsättningen. På åtgärd av statens bostadsfond genomförs försöksbyggnadsprogrammet för reparationsbyggande samt utvecklas den regionala reparations- och energirådgivningen.

Beviljandet av investeringsunderstöd för specialgrupper fortsätter med tyngdpunkten lagd på de äldres boende. En breddning av användningen av bostadsfondens stöd inom serviceboendet utreds. I stödjandet av långtidsbostadslösa lyfts stödprocenten till 50 och i fråga om studerande och handikappbostäder höjs procentsatserna för stödet. I bostäderna för specialgrupper främjas brandsäkerheten och utreds bl.a. understödets tillräcklighet. Inom ramen för en större reformering av socialskyddet ses systemet med allmänt bostadsbidrag över, och i det sammanhanget beaktas också bidragstagarens ekonomiska ställning och familjens storlek. I samband med reformen överförs bostadsbidragssystemet till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde.

Verksamhetsförutsättningarna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, som inleder sin verksamhet 2008, förbättras genom att centralen anvisas resurser från bostadsfonden för utvecklingsprojekt som gäller boendet. Statens bostadsfonds ställning utreds och intäktsföringen från bostadsfonden till statsbudgeten dimensioneras så att finansieringen av de bostadspolitiska åtgärderna inte riskeras.

Närmare beslut om de bostadspolitiska åtgärderna och finansieringen av dem fattas före utgången av 2007 i det bostadspolitiska åtgärdsprogram som görs upp för regeringsperioden och som statsrådet godkänner. I programmet fästs särskilt avseende vid de problematiska punkterna i bostadspolitiken, såsom tillräckligheten av hyresbostadsutbudet samt tomtbristen. Inom ramen för det bostadspolitiska programmet uppgörs ett program för att minska långtidsbostadslöshet för perioden 2008–2011.

12 ÄGARPOLITIKEN

Regeringen bedriver en aktiv ägarpolitik på marknadsvillkor. Statens ägarandelar i bolag som bedriver verksamhet på marknadsvillkor kan sänkas på ett behärskat sätt utan att statens strategiska intressen äventyras.

Bolagens ägarstrategier preciseras och statens specialuppgifter och deras betydelse definieras. Rapporteringen om ägarstyrningen utvecklas och till riksdagen lämnas en årlig berättelse om ägarstyrningen. Den s.k. statsbolagslagen revideras och i samband därmed bedöms behovet av att revidera riksdagens befogenheter när det gäller innehavet.

Vid statsbolagens aktieförsäljning beaktas i mån av möjlighet också enskilda medborgare. Utgångspunkterna för ägarpolitiken beaktas i den ansvariga ministerns uppgiftsbeskrivning.

13 UTVECKLINGEN AV FÖRVALTNINGEN

Förvaltningen revideras så att nedanstående ändringar av ansvarsområdena träder i kraft den 1 januari 2008 och reformerna av regionalförvaltningen före år 2010.

Centralförvaltningen revideras bland annat genom att sådana verkställande uppgifter som kan överföras från ministerierna och andra än nationella utvecklingsuppgifter överförs till regional- och lokalförvaltningen samt genom att man ser till att indelningen av ministeriernas ansvarsområden är tidsenlig. Detta förutsätter till exempel att ministeriernas uppgifter och de centrala ämbetsverkens uppgifter åtskiljs och att de centrala ämbetsverkens uppgifter omvärderas.

Personalens ställning tryggas då reformerna genomförs.

Utvärderingen av de språkliga verkningarna av de största statliga och kommunala reformprojekten regleras.

13.1 Central- och regionalförvaltningen

Finansministeriet

De centrala uppgifterna för utvecklande av förvaltningen koncentreras till finansministeriet. Till finansministeriet överförs inrikesministeriets kommunavdelning samt från avdelningen för utveckling av regioner och offentlig förvaltning enheten för regional- och lokalförvaltning och dess uppgifter. Vid finansministeriet hör till samma helhet huvudsakligen avdelningen för utvecklandet av förvaltningen och personalavdelningen.

Arbets- och näringsministeriet

Det inrättas ett arbets- och näringsministerium till vilket skall höra det nuvarande handels- och industriministeriets uppgifter, arbetsministeriets uppgifter, med undantag för närmast invandrar- och integrationsärendena, samt inrikesministeriets avdelning för utveckling av regioner och offentlig förvaltning, med undantag för enheten för regional- och lokalförvaltning. Vidare överförs till det nya ministeriet de ärenden vid social- och hälsovårdsministeriet som anknyter till det nationella åtgärdsprogrammet för att befrämja arbetslivets dragningskraft och den yrkesaktiva befolkningens arbets- och funktionsförmåga (VETO). Dessutom utreds placeringen av funktionerna gällande landsbygdsföretagandet.

Regionalförvaltningen, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet

I anslutning till ovan nämnda helhet revideras och demokratiseras regionalförvaltningen. Länsstyrelsernas, arbetskrafts- och näringscentralernas, övriga distriktsförvaltningsmyndigheters och landskapsförbundens arbetsfördelning preciseras, överlappande verksamhet rationaliseras och antalet förvaltningsmyndigheter minskas. Samtidigt utvärderas deras regionindelning. Den nuvarande länsförvaltningens uppgifter omorganiserar. Statens regionalförvaltning revideras genom att tillstånds-, tillsyns- och rättssäkerhetsuppgifter sammanförs. Utvecklingspolitiska befogenheter överförs till den demokratiska styrningen. En sammanföring av medlen för regional utveckling enligt landskap och enligt ministerium under ett moment i statsbudgeten och en överföring av beslutsfattandet om dem till regionerna utreds. Beredningen inleds omedelbart och reformerna genomförs senast år 2010.

Inrikesministeriet, invandring och integration

Vid inrikesministeriet inrättas en helhet som ansvarar för invandring och integration. Till den hör utlänningsavdelningen och utlänningsverket, som lyder under nämnda avdelning. Till samma helhet överförs från arbetsministeriet åtminstone politikavdelningens arbetsteam för invandrapolitik, verkställande avdelningens arbetsteam för invandring och arbetstillstånd, delegationen för etniska relationer, mottagningscentralerna, liksom även minoritetsombudsmannens byrå och diskrimineringsnämnden. Vid den helhet som inrättas vid inrikesministeriet bildas för integrationsärenden en enhet som vid genomförandet av sitt uppdrag nära samarbetar framför allt med undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, det kommande arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet. Enheten stöder ministeriets övergripande ansvar för integrationen och samordningen av den. Vid genomförandet av reformen betonas samarbetet mellan ministerierna bland annat för utvecklande av arbetskraftsinvandringen.

Övriga ministerier

Till social- och hälsovårdsministeriet överförs de ärenden som gäller utkomstskydd från arbetsministeriet och bostadsbidragsärendena från miljöministeriet.

Ställningen för tidig fostran inom förvaltningen utreds.

De regionala konstkommissionernas sekretariat överförs från inrikesministeriets ansvarsområde till undervisningsministeriets ansvarsområde.

Inom den civila krishanteringen i utlandet förbättras samordningen mellan ministerierna (IM, UM, FSM).

Styrsystemet för statens sektorforskning revideras i snabb takt, så att den grundar sig på de ämnesområden som statsrådet fastställt. Behövliga beslut om struktur-reformer i fråga om forskningsinstituterna fattas före utgången av 2008.

Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen sammanslås till en myndighet, vars placering kommer att utredas särskilt.

Programledningspraxis och förfarandet med framtidsredogörelser fortsätts med beaktande av erfarenheterna av dem.

Förfarandet för utnämning av Finlands Banks direktion revideras.

13.2 Lokalförvaltningen

Till följd av de genomförda och aktuella reformerna av åklagarväsendet, utsök-ningsväsendet, magistraterna och polisdistrikten avvecklas nuvarande häradssys-tem och dess gemensamma personal överförs till den myndighet som närmast motsvarar uppgiftsområdet.

13.3 Krisledning

I samband med reformerna säkerställs genomförandet av statens krisledningsmo-dell inom alla nivåer av förvaltningen.

13.4 Åland

Ålands självstyre utvecklas i samarbete med landskapet Åland.

Utvecklandet av självstyret fortsätts med beaktande av de utredningar som gjorts. Särskild uppmärksamhet fästs vid bedömningen av det ekonomiska systemet.

Självstyrets förhållande till de ärenden gällande självstyre som behandlas inom Europeiska unionen sköts såväl nationellt som inom EU-rätten så att landskapsre-geringens möjligheter att påverka tryggas med beaktande av grundlagsutskottets betänkande GrUB 13/2006 rd.

Samarbetet gällande åländska ärenden revideras inom statsrådet så, att justitie-ministeriet ansvarar för dem som behörigt ministerium och sekretariat (10 och 14 § i reglementet för statsrådet).

14 POLITIKPROGRAMMEN

14.1 Politikprogrammet för arbete, företagande och arbetsliv

För att trygga finansieringen av den ekonomiska tillväxten, sysselsättningen och välfärdssamhället är det nödvändigt att produktiviteten och arbetslivets kvalitet väsentligt förbättras på de finländska arbetsplatserna under de kommande årtiondena. På grund av förändringarna i åldersstrukturen accentueras produktivitets betydelse som grund för den ekonomiska tillväxten.

Genom den nya finländska modellen försöker man åstadkomma en bättre växelverkan mellan trygghet och flexibilitet i arbetslivet än för närvarande. En samtidig och balanserad höjning av dessa målsättningar stöder såväl arbetsgivarens som arbetstagarens behov.

Programmet bereds och genomförs i samarbete med arbetsmarknads- och företagargenerationerna. Genom politikprogrammet säkerställs de olika aktörernas engagemang för gemensamt uppsatta strategiska mål. Vid beredningen beaktas förslaget från arbetsministeriets arbetsgrupp om utveckling av produktivitet och kvalitet i arbetslivet.

I politikprogrammet beaktas arbetet som utförs av den kommitté som har i uppdrag att utreda en sporrande social trygghet. Framför allt förutsätter genomförandet av politikprogrammet främjande åtgärder för att den åldrande arbetskraften skall hållas kvar i arbetet i samband med att en sporrande social trygghet utreds.

I politikprogrammet beaktas även regeringsprogrammets riktlinjer för revidering av arbetskraftspolitiken. Enligt dem ingriper man i arbetslöshet så tidigt som möjligt och förhindrar på så sätt marginalisering. Resurser inriktas på åtgärder som har störst effekt med tanke på sysselsättningen.

Genom politikprogrammet bereds tväradministrativa reformer av policyn samt institutionella förändringar. De centrala riktlinjerna är följande:

- För att öka produktiviteten och stöda sysselsättningsutvecklingen genomförs en omfattande kartläggning av de faktorer som kan utgöra ett hinder för uppkomsten av nya arbetstillfällen och särskilt för anställning av den första arbetstagaren vid ett företag. Likaså kartläggs de faktorer som påverkar de personliga förutsättningarna för sysselsättning. Nödvändiga åtgärder för avhjälpan av dessa hinder vidtas utan att arbetstagarnas trygghet äventyras.
- För att förbättra tillgången på arbetskraft främjas åtgärder som siktar till att förkorta studietiderna, förlänga tiden i arbetslivet, öka den sociala trygghetens effekt när det gäller att sporra till arbete och främja arbetskraftsin-

vandring. Projekt för att underlätta sammanjämknigen av arbetslivet och familjelivet främjas. Programmet bör finna lösningar för att de anställda skall orka i arbetet och för att förbättra arbetstrivseln.

- Utbudet på utbildningsplatser anpassas till efterfrågan på arbetskraft. En utredning över de branscher som lider av brist på yrkeskunnig arbetskraft inleds och försöken att underlätta situationen stöds i form av ett gemensamt projekt mellan olika aktörer. Prognostiseringen av arbetskraftsbehovet samt prognostiseringens inverkan på utbildningen ökas och effektiviseras.
- I de kontinuerligt föränderliga förhållandena försöker man lösa de matchningsproblem som äventyrar arbetsmarknadens funktion och som beror på regional inkongruens eller inkongruens mellan arbetets kompetenskrav och arbetstagarens yrkeskunskap. Den yrkesmässiga och regionala rörligheten ökas. Läroavtalsutbildningen, den kompletterande utbildningen och den examensinriktade fortbildningen (inklusive högskolor) utvidgas och görs smidigare.
- Ett fast arbetsförhållande är fortfarande en viktig garanti för arbetstagarens trygghet och arbetets produktivitet. Nya verksamhetsmetoder förutsätter dock flexibilitet av arbetsmarknaden. Målet är att finna en balans mellan företagets verksamhetsförutsättningar, olika anställningsformer och arbetstagarens trygghet. Samtidigt bör man finna metoder för att förbättra ställningen för arbetstagare i atypiska arbetsförhållanden.
- Politikprogrammet stöder även de olika förvaltningsområdenas åtgärder för att öka viljan att bli företagare och avlägsna hindren för företagstillväxt. Utbildning i företagande främjas, beskattningens sporrande effekt ökas och företagarnas sociala trygghet utvecklas. Dessutom görs satsningar på ledning och affärskompetens som stöder innovationsförmågan.

14.2 Politikprogrammet för hälsofrämjande

Hälsan hör till människans viktigaste värden. Den är även en konkurrensfaktor när det gäller Finlands framgång, eftersom folkhälsan är en viktig grundsten för ekonomisk, social och mänsklig utveckling.

Den förväntade livstiden har under de trettio senaste åren ökat med drygt sju år för kvinnor och nästan nio år för män. Trots denna positiva utveckling har vi fortfarande hälsoproblem i vårt land, och vissa av dem håller till och med på att förvärras. Även skillnaderna i hälsotillstånd mellan olika befolkningsgrupper har ökat.

Under den senaste tiden har den kraftiga ökningen av hälsoproblem som orsakas av övervikt och alkoholmissbruk gett anledning till särskild oro. Framför allt när det gäller övervikt kan motsvarande utveckling även tydligt ses hos barnen, liksom även en försämrad fysisk kondition. De psykiska problemen är den största orsaken till arbetsförmåga. Ett växande problem är även olika symptom och sjukdomar som orsakas av mögel.

Förutom att människans livskvalitet försämras medför hälsoproblemen betydande kostnader för samhället. En avsevärd del av problemen och sjukdomarna kan förebyggas med hjälp av hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Befolkningsstrukturen i vårt land kommer under de närmaste decennierna att förändras betydligt då de stora åldersgrupperna går i pension. Med tanke på samhällets funktion är det därför avgörande att de som nu är barn och unga växer upp till friska och välmående vuxna och att befolkningen i arbetsför ålder känner att den är arbetsförmögen och vill stanna i arbetslivet längre än för närvarande. Lika viktigt är att de som gått i pension och står i beredskap att gå i pension bibehåller en självständig funktionsförmåga så länge som möjligt. Genom hälsofrämjande och förebyggande arbete kan man uppnå många fördelar även ur denna synvinkel såväl på samhällelig nivå som på individnivå.

Målen för politikprogrammet för hälsofrämjande är ett bättre hälsotillstånd för befolkningen och minskade hälsoskillnader. Politikprogrammet ger en möjlighet att i enlighet med tänkesättet "hälsa inom alla politikområden", som inom EU fått mycket positiv offentlighet, stärka och komplettera det redan pågående utvecklingsarbetet över de traditionella gränserna mellan förvaltningsektorerna. Politikprogrammet ger en möjlighet att fortsätta utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande arbete som var ett mål i det nationella hälsoprojektet, men som hamnat i bakgrunden.

I programmet skall uppmärksamhet fästas bland annat vid främjande av strukturerna för hälsofrämjande och utveckling av den lagstiftning som tryggar dem, främjande av barns och ungas hälsa och välfärd, arbets- och funktionsförmågan samt arbetstrivseln hos dem som är i arbetsför ålder, främjande av hälsan och

funktionsförmågan hos de äldre, ansvars- och resursfördelningen för hälsofrämjande och förebyggande arbete, idrottens och kulturens betydelse som förutsättning för välfärd samt en hälsosam fysisk miljö.

14.3 Politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd

Välmående barn och unga är den bästa åldersförsäkringen för ett åldrande Finland. Det lönar sig att investera i barns, ungas och familjers välfärd. Regeringens målsättning är att Finland skall bli mera barnvänligt.

Syftet med politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd är att förebygga och minska illamåendet och marginaliseringen. De flesta riskfaktorer vad gäller tillväxt och utveckling kan upptäckas redan i den tidiga barndomen. Resurser inom olika sektorer anvisas till en sund och trygg utveckling av barn och unga samt till familjers välfärd. Grunden för hälsa och social välfärd skapas redan i barn- och ungdomsåldern.

Genom olika åtgärder stärks den sociala gemenskapen, föräldraskapet samt det gemensamma ansvaret för barns och ungas välfärd. Familjers välfärd stöds genom en förbättring av barnfamiljernas ekonomiska ställning och de tjänster som de erbjuds. De utmaningar som den kulturella mångfalden medför beaktas i tjänsterna för barn, unga och familjer.

Man bör ingripa i barns och familjers problem i ett tidigare skede än för närvarande. Målsättningen är att minska behovet av korrigerande specialtjänster. Ett tidigt ingripande och förebyggande arbete lyfts upp som ett prioriterat område för regeringen. På så sätt minskas på lång sikt även de kostnader som utslagningen orsakar.

Vid främjandet av barns och ungas välfärd behövs flera likriktade åtgärder inom olika förvaltningsområden. Detta förutsätter en bättre samordning och ett bättre samarbete mellan förvaltningsområdena samt lokal utveckling av yrkesövergripande samarbete.

Kunskapsunderlaget för uppföljningen av barns och ungas välfärd utvecklas, prognostiseringen och bedömningen av hur beslut påverkar barnen samt informationen om barnens rättigheter främjas.

Politikprogrammets tväradministrativa bas utgörs av det barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram som i enlighet med ungdomslagen skall godkännas av statsrådet före utgången av 2007. Politikprogrammet följer och stöder samtidigt genomförandet av detta statsrådets första barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram under valperioden. Samtliga ministerier deltar i beredningen av utvecklingsprogrammet.

I programmet skall särskild uppmärksamhet fästas bl.a. vid

- en tidig identifiering av hot om att barn och unga marginaliseras och mår dåligt och stöd i samband med detta

- en minskning av behovet att omhänderta barn och unga
- en minskning av hälsoskillnaderna bland barn och unga samt främjande av sunda levnadsvanor och mental hälsa
- förbättrande av barnfamiljernas välfärd, ekonomiska ställning och de tjänster som erbjuds dem
- stöd för föräldraskap och stärkande av den sociala gemenskapen
- utbildning och sysselsättning av unga
- främjande av barns och ungas medborgarfärdigheter, hörandet av barn och unga, fritidsverksamhet för barn och unga och deltagande
- en förbättring av kunskapsunderlaget för uppföljning av barns och ungas levnadsförhållanden, särskilt fattigdom bland barn
- utvecklande av bedömningen av hur beslut påverkar barnen
- information om och främjande av barnens rättigheter

BILAGOR

ÄNDRINGAR I UTGIFTERNA

Utgiftsökning jämfört med ramen 8.3.2007	1 300 miljoner euro
Intern överföring för främjande av sysselsättning och kompetens	250 miljoner euro
Sammanlagt	1 550 miljoner euro
Välfärdstjänster och inkomstöverföringar	500 miljoner euro
- inkomstöverföringar 250,7 miljoner euro	
- tjänster 250 miljoner euro	
Främjande av kompetens	350 miljoner euro
- studiestöd 79 miljoner euro	
- universiteten 80 miljoner euro	
- F&U 90 miljoner euro	
- grundläggande utbildning 80 miljoner euro	
- livslångt lärande (t.ex. läroavtalsutbildning) 21 miljoner euro	
Övriga nödvändiga	200 miljoner euro
- Utvecklingssamarbete 25 miljoner euro	
- Utveckling av jordbruket 60 miljoner euro	
- Främjande av förnybar energi 40 miljoner euro	
- Försvaret 40 miljoner euro	
- Bastrafikledshållning och kollektivtrafik 35 miljoner euro	
För fördelning vid budgetmanglingen 23.5. eller senare	200 miljoner euro
Tilläggsbudgetreserv	300 miljoner euro

ÄNDRINGAR I BESKATTNINGEN

Skattelättnader

Lindring av inkomstbeskattningen **1 110 miljoner euro**

Förbättring av sysselsättning, arbetskraftens rörlighet och matchning **100 miljoner euro**

- rätt till skatteavdrag för kostnaderna för en andrabostad 30 miljoner euro
- utvidgning av låglönestödet till att omfatta unga och funktionshindrade 50 miljoner euro
- stöd för anställande av den första arbetstagaren 10 miljoner euro
- utvidgning av hushållsavdraget 10 miljoner euro

Främjande av företagsamhet, kompetens, inhemskt ägande och sparande **280 miljoner euro**

- lindring av beskattningen av små dividendinkomster 80 miljoner euro
- sätt att sporra till investeringar i tillväxtföretag utreds
- den skattefria andelen av räntorna på andelskapital höjs 1 miljon euro
- den nedre gränsen för inkomst som omfattas av arvs- och gåvoskatt höjs och ställningen för efterlevande make och minderåriga barn underlättas 150 miljoner euro
- arvs- och gåvoskatten slopas helt vid generationsväxlingar inom företag och på jord- och skogsbrukslägenheter, dock så att lindringen enbart gäller egendom i anslutning till faktisk produktion inom företags- och lantbruksverksamhet 15 miljoner euro
- i syfte att trygga resurserna för forskning och den högre utbildningen höjs donationsavdraget
- tonnageskatten revideras för att bli konkurrenskraftig, och införandet en generell avsättning utreds 30 miljoner euro

Uttalande: De särskilda problem som är förknippade med generationsväxlingar i familjeföretag skall utredas före mitten av valperioden.

En rättvisare beskattning	700 miljoner euro
- beskattningen av pensionärer sänks till högst nivå på beskattningen av löntagare	160 miljoner euro
- mervärdesskatten på livsmedel sänks med 5 procenten- heter till 12 procent	450 miljoner euro
- grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjs till 2 000 euro	90 miljoner euro

SKATTELÄTTNADER SAMMANLAGT **2 190 miljoner euro**

Skatteförhöjningar

Minskning av de skadliga verkningarna av alkohol och tobak	+ 30 miljoner euro
- regeringen driver på en höjning av minimiskattesatserna för alkohol inom Europeiska unionen	

Energi- och miljöskatter **+ 300 miljoner euro**

Föremål för utredningar:

- en höjning och utvidgning av avfallsskatten så
att den omfattar privata avstjälningsplatser samt
stegvis till att också gälla förbränning av avfall
- lätt brännolja
- motorbensin
- diesel
- el I (hushåll)
- beskattningen av kol

HÖJNINGAR AV AVGIFTER **+60 miljoner euro**

HÖJNINGAR AV SKATTER OCH AVGIFTER SAMMANLAGT **390 miljoner euro**

NETTOLÄTTNAD **1 800 miljoner euro**

Ledningsgruppen för regeringsförhandlingarna 15.4.2007

Protokollsanteckningar

Revidering av vallagstiftningen

En proposition om revidering av riksdagsvalssystemet, som beretts i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet, kan överlämnas till riksdagen endast förutsatt att regeringspartierna är eniga angående propositionen.

Revidering av vattenlagen

En proposition om en totalrevidering av vattenlagen kan överlämnas till riksdagen endast förutsatt att regeringspartierna är eniga i frågan.

Partistöd

En nivåförhöjning av det stöd som betalas för understödjande av partiverksamhet föreslås från den 1 juli 2007 så att nivån på partistödet uppgår till 90 000 euro/ledamot. Samtidigt upphör det separata systemet med valbidrag.

Av partistödet går 12 procent till kvinnoverksamhet och kretsorganisationers verksamhet i stället för 8 procent som tidigare. Av anslaget får dessutom 90 000 euro användas i understöd till Ålands landskapsregering för understödjande av politisk verksamhet.

Kostnadseffekterna av reformen år 2007 uppgår till 2 778 000 euro. År 2008 är ökningen jämfört med nivån år 2007 ca 3 100 000 euro. I nivån för år 2007 ingick det valbidrag som betalats till partierna för riksdagsvalet.

Presstöd

År 2007 bibehålls grunderna för fördelning av presstödet oförändrade.

Från ingången av år 2008 revideras presstödet så att fördelningsgrunderna huvudsakligen blir parlamentariska. Nivån på stödet är 90 000 euro per riksdagsledamot.

Som ett nytt kriterium för det selektiva presstödet upptas nationellt minoritets-språk. Det selektiva presstödet innefattar stöd för svenskspråkig nyhetsverksamhet. För selektivt presstöd reserveras 500 000 euro.

Kostnadseffekten av reformen innebär en ökning på 4 236 000 euro år 2008 jämfört med nuvarande nivå (nuvarande nivå 14 264 000 euro).

STATSRÅDETS KANSLI

UTGIVARE:
STATSRÅDETS KANSLI
SNELLMANGATAN 1, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
tfn (09) 16001, (09) 57811
fax (09) 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
www.vnk.fi/publikationer